

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1950

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ Ε'.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1950 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αργεντινής Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλής) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33 - 897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιδοκού: ΚΑΛ. ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (ΚΑΤΣΑΛΙΔΟΥ), Λ. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α. Ε. 'Ιερά 'Οδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.000 — 'Ετησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 8.000, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολλάρια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Διπλή Γιορτή υπό Γ. Βερίτη. — 'Η άνοιξη υπό Σ. Σκίπη. — 25η Μαρτίου, Ποίημα υπό Στ. Σπεράντζα. — Ένας στόλος που περνάει επάνω από τὰ βουνά, υπό Α. Α. Κ. — 'Η 'Ομηρική Οικογένεια, υπό Γ. Κουρμούλη. — Τὰ πορτοκάγια, υπό Στ. Σπεράντζα. — Καί πάλιν ή Τερηδών, υπό Στ. Σπεράντζα. — Τò θρησκευτικό συναίσθημα στην τέχνη, υπό Μ. Νικολαΐδη. — 'Απ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη, υπό Δ. Ράρα. — Τò Δ. Δ. Τ., υπό Π. Μιχαλοπούλου. — 'Ο δάσκαλος που ήταν περήφανος για τούς 'Ερυθροσταυρίτας του, υπό Β. Οικονομίδη. — Τὰ σύμβολα του άγώνος, υπό Χρ. 'Αγγελομάτη. — Φωτογραφίαί δράσεως. — Πρώτες βοήθειες, υπό Στ. Κανελλή. — 'Αγνωστα περιστατικά από τόν ιερό άγώνα του 1821. — 'Ο Τοτός για τήν αίμοδοσία. — Τò βαμβάκι, υπό Κ. Ζυεγά. — 'Η Μάνη, υπό Π. Κολονάρου. — Γυμναστική, υπό Σπ. Αύλωνίτη. — Γυρισμός, Ποίημα, υπό Ο. Παπαστάμου. — Παλαιοί και νέοι μύθοι, υπό ΑΝ. ΒΩ. — Λαγός και σκύλος υπό Α. Μεταξά. — Κίησις Ε.Ε.Σ.Ν. — Μαθητική συνεργασία. — 25η Μαρτίου. Στίχοι υπό Στ. Σπεράντζα, μουσική υπό Ξ. 'Αστεριάδη.

Σ. ΣΚΙΠΗ

Η ΑΝΟΙΞΗ

'Η άνοιξη σάν έρχεται τ' άμέτρητα, ώ έξοχή, φέρονει για σέ τὰ δώρα, που όλα κλεισμένα τὰ κρατεί σ' όλόχρυσο σάν τήν άρχαία Πανδώρα. [κουτί

φέρνει για κάθε δένδρο σου, για κάθε σου για κάθε σου χορτάρι, [φυτό, τò πράσινό του φόρεμα — καθένα χωριστό σ' απόχρωσι και χάρη.

Γ. ΒΕΡΙΤΗ

ΔΙΠΛΗ ΓΙΟΡΤΗ

Χαρήτ' άδέλφια τή μεγάλη μας γιορτή είν' ή γιορτή τής πίστης και τής Λευτεριάς και προμηνά τόν έρχομό του Λυτρωτή και τών προγόνων διαλαλεί τήν άρετή.

Αυτή τή 'μέρα λάμπει ο ήλιος πιό γλυκά τò «Χαΐρε» ψάλλουν τὰ ούράνια πρòς τή γή κι' αντιλαλούνε τὰ θουνά τὰ 'Ελληνικά και στίς ψυχές ξυπνοούν τήν πίστη που νικά.

Double holiday by G. Veritis 25th of March by St. Sperantza. — A fleet going over mountains by A.A.K. — The Homeric family, by G. Kourmoulis. — The oranges. — About tooth-ache again, by St. Sperantza. — Influence of the religious feeling on art, by M. Nicolaides. — Sprung out of bones sketch by D. Roma. — D.D.T. by P. Michalopoulou. — The teacher who was proud of his Juniors, by B. Oiconomides. — The emblems of the struggle, by Chr. Angelomatis. — Activity in pictures. — First aid, by St. Kanellis Spring, poem by S. Skipi. — Unknown event of sacret struggle of 1821, Toto for blood-giving. — Cotton, by K. Zevga. — Mani, by P. Calonaros. — Gymnastics, by Sp. Avlonitis. — Getting back, poem by O. Papastamou. — Old and new tales, by AN. VO. — The hare and the dog, by A. Metaxas. — G.J.R.C. Activity. — Pupils contribution. — 25th of March Poem by St. Sperantza. — Music by X. Asteriades.

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Τή μέρα αυτή τή δόξασεν ή όρμη του Εικοσιένα, τή βλόγησε ή Παρθένα, τή θέριψε ή εύχη.

Τή μέρα αυτή τή μύρωσαν πνοές ολάσπρων κρίνων. 'Ανάστα τών 'Ελλήνων ή ελεύθερη ψυχή.

'Ανάστα και ξανάδραξε τή φλόγα τή μεγάλη, για να φωτίσης πάλι λαούς, που καρτερούν.

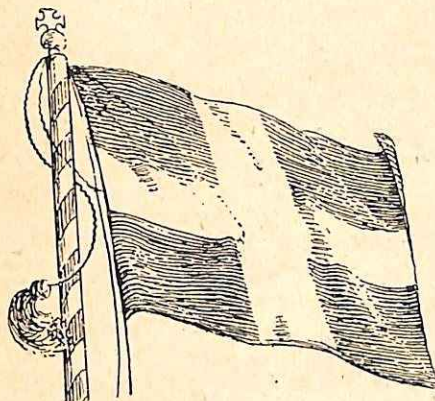
Και φτάσε ως στους αλύτρωτους καβάλλα στ' όνειρό σου. Σαν άστρο φανερώσου σιμά τους, να χαρούν.

'Ελλάδα, είσαι στα μάτια μας τών άξιων ή Μητέρα. Παιάνες πέρα ως πέρα και δάφνης θεία κλαδιά.

Τò Εικοσιένα εικόνισμα, που θ' άκουμπούν τὰ χείλη. Κι εμπρός του ένα καντήλι θα καίη λαμπρό, ή καρδιά.

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΟΥ 1821

Μόλις αντιλάλησαν τὰ βουνά, οι κάμποι και οι ρεματιές από τὰ ελληνικά καριοφύλια και συγκλονίσθηκε ο άέρας από τήν πολεμική κραυγή τών πολεμιστών, όλοι έζήτησαν τήν καθιέρωσι του ένιαίου συμβόλου που θάταν τò γνώρισμα του ανεξαρτήτου ελληνικού κράτους. Στην άρχή κάθε όπλαρχηγός και τὰ πολεμικά νησιά είχαν τή δική τους σημαία, στην όποιαν πάντα κυριαρχούσε τò σύμβολο του σταυρού. 'Αφού έπέρασαν όμως οι πρώτοι μήνες και οι πρώτες νίκες έσπεψαν τὰ ελληνικά όπλα, καθιερώθηκε ή σημερινή γαλανόλευκη με τò σταυρό σημαία. 'Η σημαία αυτή συμβολίζει τήν πίστι του ελληνικού έθνους στην θρησκεία και τήν πνευματικότητα του ελληνικού άγώνος, με τò γαλάζιο χρώμα, που είναι τò χρώμα του ουρανίου θόλου.

Πλήν τής σημαίας, ή μαχομένη 'Ελλάς είχε και ένα άλλο σύμβολο, ως γνώρισμα της αθύπαρκτης ζωής της και που συνέδεε τή νέα 'Ελλάδα με τήν αρχαία. 'Από τήν άρχή του 21 ως τὰ 1828 όλες οι σφραγίδες τών δημοσίων υπηρεσιών έφεραν ως σύμβολο τήν κεφαλή της 'Αθηνάς, τής συνετής, αλλά και πολεμικής θεάς.

'Ο Καποδίστριας όμως αντικατέστησε τήν 'Αθηνά με τόν Φοίνικα, που έφερε κάτω τò έτος 1821 και επάνω τò σημείο του Σταυρού.

'Ο συμβολισμός του Φοίνικος ήταν πράγματι θαυμάσιος. Κατά τόν μύθο, ο φοίνις, που έζούσε 500 χρόνια, μόλις αϊθανόταν να πλησιάσει τò τέλος του, κατεσκεύαζε φωλεά από άρωματικά έύλα που γρήγορα τήν ανέφλεγεν ο ήλιος. Μαζί με τή φωλεά εκάιετο και ο ίδιος, γρήγορα όμως ξαναζωντανεύε από τήν τέφρα του. 'Αλλά φαίνεται να υπήρξε και κάποιος άλλος λόγος για να διαλέξη ο Καποδίστριας τόν Φοίνικα ως σύμβολο. 'Ο Σάβας, τουλάχιστον, ο πο-

Χαιρετισμός κ. 'Υπουργού Παιδείας

Εύχαρίστως χαιρετίζω τόν 'Ερυθρόν Σταυρόν Νεότητος και συγχαίρω διά τήν λαμπράν του έργασίαν πρòς διάδοσιν του 'Ερυθροσταυριτικού πνεύματος.

Γ. Οικονομος

Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

'Υπουργός Θρησκευμάτων και Παιδείας

λός αυτός 'Ελλην έρευνητής, στη μελέτη του για τò Βυζαντινό θέατρο, αναφέρει τὰ έξης αξιοπερίεργα:

Οι 'Ελληνες που στα χρόνια της Τουρκοκρατίας έσπούδαζαν, ίδια στον 16ον και 17ον αιώνα, στο Πανεπιστήμιο της Πάδουας ή του Παταβίου, όπως τήν έλεγαν τότε, φλεγόμενοι από

τήν έπιθυμία να ελευθερώσουν τήν πατρίδα τους, για να έχουν ένα σύμβολο παρηγορίας ως τήν άγια αυτή ήμέρα εδιάλεξαν τόν φοίνικα. Φαίνεται μάλιστα ότι ή ιδέα αυτή, να χρησιμοποιηθή δηλαδή ο φοίνις, υπήρξε ή έμπνευσις ενός Κρητικού πηρέν ή έμνημοις όνομαζόμενου φοιτητού, Πανδήμου όνομαζόμενου.

Αυτός μάλιστα προσέθεσε και τόν σταυρό στο κεφάλι του φοίνικος, ακριβώς όπως βλέπομε στις σφραγίδες και τὰ νομίσματα τή ζεποχής του Καποδίστρια. 'Ο συμβολισμός εδρεν άμέσως άπήχησι στις καρδιές τών 'Ελλήνων και πολλά ελληνικά βιβλία που έτυπώθηκαν στη Βενετία φέρουν στο έξώφυλλο τόν Φοίνικα. Στο ίδιο αυτό Πανεπιστήμιο έσπούδασε και ο Καποδίστριας, όπου άσφαλώς θα εύρηκε ζωντανή τήν παράδοσι. 'Επέδρασε στην ψυχή του και όταν εκλήθη να κυβερνήση τήν ελεύθερη πατρίδα δεν ήμπορούσε παρά να θυμηθή τόν συμβολισμό του Φοίνικος. 'Εν τή ίσχυρά του Κυβερνήτου διανόα, λέγει παλαιός λόγιος, ή του Φοίνικος παράστασις, μέσω σταυρού μάλιστα, έξεικόνιζε πρακτικότερον και έμφαντικότερον τήν τής 'Ελλάδος αναγέννησιν, ικανοποιεί δέ και τας βαθείας αυτού θρησκευτικές πεποιθήσεις.

ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Η ιστορία της Ελληνικής Αναγεννήσεως, για την δημιουργία και άνθιση της οποίας ήταν τόσο πρωταρχική ή Ελληνική συμβολή, δεν είναι μόνο η ιστορία των μεγάλων πνευματικών κατορθωμάτων, που ξαναζωντανεύουν για τον κατάπληκτο και ένθουσιασμένο κόσμο τα θαύματα που άφηκεν ο Έλληνικός κλασικός πολιτισμός και που είχαν σχεδόν ξεχασθή κατά την διάρκεια του Μεσαίωνος. Είναι και η ιστορία ατελειώτων πολέμων και αιματηρών συγκρούσεων μεταξύ των διαφόρων μικρών Κρατών, που αποτελούσαν κατά την εποχή εκείνη την Ιταλία. Με την παραμικρή αφορμή άνοιγε κάθε τόσο ένας καινούργιος πόλεμος μεταξύ δύο γειτονικών πόλεων, δύο Δημοκρατιών, δύο Πριγκιπάτων της Ιταλίας. Συχνά προκαλούσαν τους πολέμους αυτούς οι εσωτερικές ανωμαλίες και ταραχές που είχαν σχεδόν αδιάκοπα οι διάφορες μικρές πολιτείες της Ιταλίας. Σε κάθε μία από αυτές υπήρχαν οι αντίπαλες παρατάξεις που ζητούσαν να αρπάξουν ή μία από την άλλη την εξουσία και που έχρησιμοποιούσαν κάθε δυνατό μέσο για τον σκοπό αυτό, από την συνωμοσία και την πολιτική ραδιουργία, ως την δολοφονία και το έγκλημα. Έπειδή λοιπόν συχνά ή παρατάξεις που ήταν έξω από την αρχή και στην αντιπολίτευση ζητούσε την βοήθεια μίας άλλης Ιταλικής πολιτείας για να ανατρέψει τους αντιπάλους της, το Κόμμα που ήταν στην εξουσία εκήρυσσε τον πόλεμο κατά της άλλης Πολιτείας που είχε ανακατευθί στα εσωτερικά της.

Άλλοτε πάλι άρκούσε μία ατομική προσβολή για να προκαλέσει τον πόλεμο. Ζητούσε π.χ. ο πρίγκηψ που εξουσίαζε μία Ιταλική Πολιτεία για τον εαυτό του ή για τον γιό του, την ωμορφή Πριγκηποπούλα μίας γειτονικής πολιτείας και ο άρχοντας πατέρας της δεν έδινε την σύγκατάθεσή του γι αυτό τον γάμο. Χωρίς κανένα δισταγμό ο πρίγκηψ που αισθανόταν τον εαυτό του προσβεβλημένο από την άρνηση αυτή εκήρυσσε τον πόλεμο.

Τις περισσότερες όμως φορές οι πόλεμοι αυτοί, που αναστάτωναν καθ' όλη την διάρκεια των αιώνων της Αναγεννήσεως την Ιταλία, ωφείλοντο στην ατέλειωτη δίψα των κατακτητών, που έχαρακτιριζε εκείνα τα Ιταλικά κρατίδια που είχαν καταφέρει να γίνουν μεγαλύτερα και να έχουν περισσότερη δύναμη. Πέντε ήταν πρό πάντων τα Κράτη αυτά: το Βασίλειο της Νεαπόλεως, το Δουκάτο του Μιλάνου, η Δημοκρατία της Βενετίας, η Δημοκρατία της Φλωρεντίας και το Παπικό Κράτος της Ρώ-

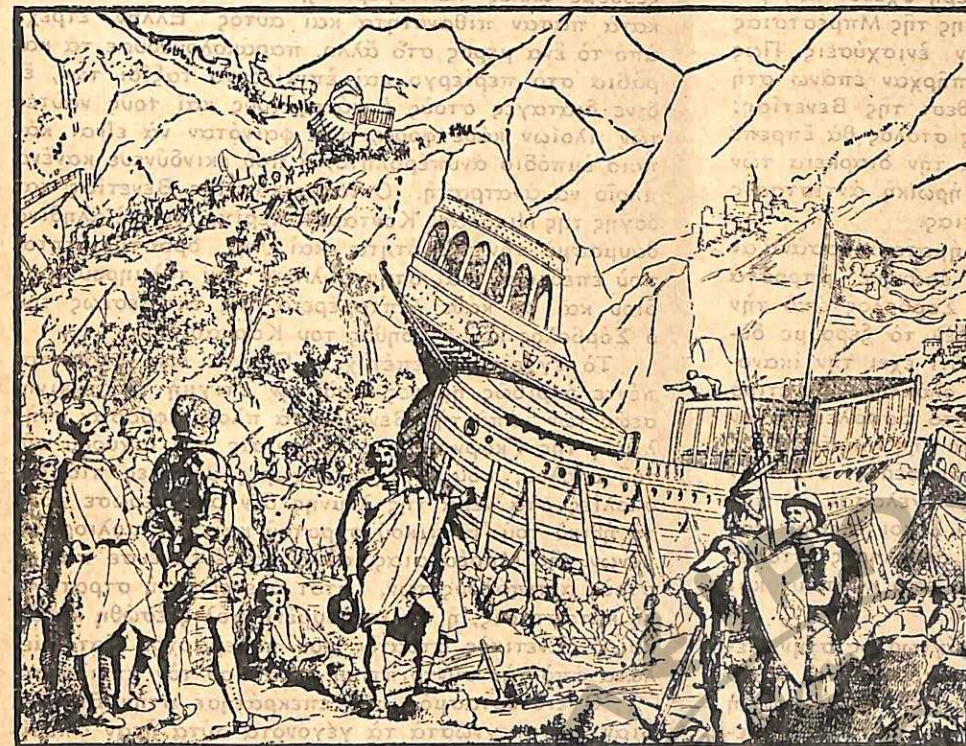
μης. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι εκείνη την εποχή ο Πάπας και αρχηγός της Καθολικής Εκκλησίας δεν ήθελε να άρκεσθι στην θρησκευτική εξουσία του, αλλά ήθελε να έχη και όσο το δυνατόν μεγαλύτερο πραγματικό Κράτος υπό τις διαταγές του. Δεν είναι δε καθόλου λίγοι οι πόλεμοι που προεκήθησαν κατά την διάρκεια της Αναγεννήσεως από την Αγία Έδρα, όπως έλεγαν το Κράτος της Ρώμης. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και την Δημοκρατία της Γένουας, αλλά αυτή προτιμούσε να πραγματοποιή τις κατακτήσεις της στην Ελλάδα και τα Ελληνικά νησιά.

Δεν πρέπει όμως καθόλου όταν ακούτε για τους πολέμους αυτούς να φαντάζεσθε ότι δηποτε που να θυμίζη έστω και από μακριά τους τρομερούς πολέμους της σημερινής μας εποχής και για τους οποίους έχετε φυλάξει στο βάθος της ψυχής σας κάποια φοβισμένη και σαν μακρινή ανάμνησι, ή για τους οποίους ακούτε τους μεγαλειότερους σας να μιλάνε. Πρώτα απ' όλα δεν είχαν οι στρατοί της εποχής εκείνης τα σημερινά καταπληκτικά όσο και απάισια πολεμικά μέσα. Τα πρωτόγονα ακόμα έμπροσθογεμή τουφέκια, οι «άρκεμπούζες» και τα δολοβόλα, μόλις συνεπλήρωναν τα τόξα, τα βέλη, τα ακόντια. Έτσι ήταν βέβαια και τα θύματα των πολέμων εκείνων απείρως λιγώτερα από τα σημερινά. Έπειτα οι πόλεις δεν υπέφεραν από την διεξαγωγή του πολέμου παρά μόνον όταν ο αντίπαλος στρατός κατόρθωνε να τις κυκλώση και να προκαλέση την πείνα στους κατοίκους της, ή όταν ο νικηφόρος στρατός του αντιπάλου κατάφερνε να μπη μέσα σε μία πόλι και να αρχίση τότε την αμείλικτη λεηλασία της. Αυτό όμως δεν συνέβαινε και τόσο συχνά.

Η κυριώτερη διαφορά είναι ότι την εποχή εκείνη τους πολέμους δεν τους έκαναν οι ίδιοι οι πολίτες και οι υπήκοοι κάθε Κράτους. Η υποχρεωτική ή έστω και ή εθελοντική στρατολογία δεν είχε τότε γενικευθή ακόμα. Και τον πόλεμο τον διεξήγαν ουσιαστικά οι μισθοφόροι στρατοί που ένοικιζαν οι αρχηγοί των δημοκρατιών ή των πριγκιπάτων που εύρισκοντο σε πόλεμο μεταξύ των. Έπρεπε δηλαδή μία πολιτεία που απέφασιζε να κηρύξη ή να αποδεχθί ένα πόλεμο να έχη αρκετά χρήματα για να εξασφαλίση τις υπηρεσίες ενός μισθοφορικού στρατού, όσο το δυνατόν πιο δυνατού και ενός αρχηγού μισθοφόρων, όσο το δυνατόν πιο έμπειρου και γενναίου, για να μπορέση να έλπιζη στη νίκη.

Οι αρχηγοί των μισθοφορικών αυτών στρατών, που ήταν πρόθυμοι να προσφέρουν τις υπηρεσίες των σε όποιον τους προσέφερε τα περισσότερα χρήματα, είναι οι περίφημοι «κοντοτιέρι» που έπαιξαν τόσο ρόλο στην ιστορία της Ιταλίας κατά την εποχή εκείνη. Άτρόμητοι οι ίδιοι στρατιώτες έμάζευαν γύρω των όσο μπορούσαν περισσότερους άδιστακτους ανθρώπους, τους ώπλιζαν όσον το δυνατόν καλύτερα και έπερίμεναν τότε ο Πάπας, ή η πάμπλουτη Βενετία, ή ο πλούσιος Βασιλιάς της Νεαπόλεως ή οποιοσδήποτε άλλος αρχηγός Κράτους θα τους προσέφερε άφθονα χρήματα για να αρχίσουν τον πόλεμο έναντιον ενός άλλου Κράτους, που θα έξησφάλιζε και αυτό τις υπηρεσίες του αντιπάλου αρχηγού μισθοφορικού στρατού.

Σας έκανα τον αρκετά μακρόν αυτόν πρόλογο για να καταλάβετε κάπως καλύτερα την ιστορία των περασμένων αιώνων, που μαθαίνετε στο σχο-

λείο σας και να σας εξηγήσω τον χαρακτήρα του πολέμου που έμαίνετο στην Ιταλία κατά το 1438 και στον οποίο ένας ξεχασμένος συμπατριώτης μας έπαιξε αποφασιστικό όσο και άπροσδόκητο ρόλο. Από καιρό κιόλας πολεμούσαν μεταξύ των για να εξασφαλίσουν την κυριαρχία στην βόρειο Ιταλία, ή «Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Ενετίας» και οι Δούκες του Μιλάνου Σφόρτσα.

Κατά το έτος αυτό του 1438 δύο «κοντοτιέρι» έξ' ύσου περίφημοι και σημαντικοί στην ιστορία της Ιταλικής Αναγεννήσεως διεξάγουν τον πόλεμο αυτόν. Στην υπηρεσία της Βενετίας είναι ο Στέφανος Γατταμελάτα, που είχε πριν προσφέρει τις υπηρεσίες του σε δύο Πάπας και σε διάφορες άλλες πόλεις και που είχε επιτέλους εξασφαλίσει με πλούσια άμοιβή ή Βενετία. Και ήταν πράγματι τόσο σημαντική ή υπηρεσία, που προσέφερεν ο «κοντοτιέρο» αυτός στην Ενετική Δημοκρατία, ώστε να τον έγ-

γράψη στο χρυσό βιβλίο των ευγενών της, να τον κάνη επίτιμο δημότη της και να αναθέση στον μεγάλο γλύπτη Ντονατέλλο να φιλοτεχνήση το περίφημο εκείνο έφιππο άγαλμά του, που έστήθηκε στην Ένετική πόλι της Πάδουας.

Στην υπηρεσία του Δούκος του Μιλάνου ήταν από το άλλο μέρος ο επίσης περίφημος Νικόλαος Φορτεμπράτσιο ή Πιτσινίνο. Καταγόμενος από την Περούτζια και απομακρυνθείς από την πόλι του, λόγω των τρομερών εσωτερικών ταραχών της, είχε σχηματίσει στην αρχή ένα μικρό μισθοφορικό σώμα, που κατάφερε βαθμιαία να το αύξηση σε αληθινό στρατό, περιζήτητο από τους άρχοντας της εποχής, κυρίως λόγω της στρατηγικής τέχνης του ίδιου. Ακριβώς κατά τα χρόνια εκείνα ο Πιτσινίνο, υπηρέτων τους αντιπάλους του Πάπα Εύγενίου του Δ', είχε καταφέρει να νικήση τα Παπικά στρατεύματα και να φέρη τον ίδιο τον Πάπα σε τόσο τραγική θέσι, ώστε να αναγκασθί να μεταμφιεσθί σε βαρκάρη και να φύγη από τη Ρώμη, κρυμμένος μέσα σε μία βάρκα και λιθοβολούμενος από τους κατοίκους. Λένε μάλιστα ότι ο Πιτσινίνο, όταν τον κατηγορήσε κάποιος ότι είχε καυχθί ότι είναι ικανός να φέρη τον Πάπα σε τέτοια κατάσταση, ώστε να δεχθί ευχαρίστως να ψάλη για χάρη του δυο λειτουργίες πληρωνόμενος με ένα άσημαντο λευκό νόμισμα — ένα άσπρο όπως έλεγαν τότε, — αποκρίθηκε με προσποιητή αγανάκτησι ότι ή κατηγορία αυτή ήταν αστήρικτη. Και το αυτό γιατί δεν είχε την διάθεσι να δώση ούτε ένα χάλκινο νόμισμα έστω και για δέκα λειτουργίες του Πάπα. Το ανέκδοτο αυτό χαρακτηρίζει την ιδέα που είχε για τον εαυτό του ο Πιτσινίνο.

Ο πόλεμος λοιπόν των δύο αυτών μισθοφορικών στρατών έγινε κατά τα μέσα του 1438 στην περιοχή της λίμνης Γκάρντας και προπάντων γύρω από την πόλι της Μπρέστσιας, στη βόρειο Ιταλία. Χάρης στην στρατηγική ικανότητα και την ταχύτητα των κινήσεων του Πιτσινίνο, οι στρατιώτες της Βενετικής Δημοκρατίας είχαν περιέλθει σε πολύ δύσκολη θέσι. Πολλοί από αυτούς είχαν κυκλωθί μέσα στην πόλι της Μπρέστσιας, την οποίαν αυτοί και οι κάτοικοι της υπερέσπασαν με πολλή γενναίότητα έναντιον των αδιακόπων επιθέσεων των στρατιωτών του Δούκος του Μιλάνου. Όταν είδε ότι άρχιζαν να εξαντλούνται τα πολεμοφόδια και τα τρόφιμα, ο Γατταμελάτα, που ήταν κι αυτός κλεισμένος μέσα στην πόλι, κάνει μία απόπειρα εξόδου και εκβάτει τον εαυτό του και τον στρατό του σε ακόμα μεγαλύτερο κίνδυνο. Κοντά στην κωμόπολι Ροββάτο συναντάται με τον στρατό του Πιτσινίνο, που έχει πολύ μεγαλύτερη δύναμη. Η μάχη είναι πει-

σώμωμένη και στοιχίζει αρκετές για την εποχή εκείνη απώλειες. Και οι δύο στρατηγοί είναι γενναίοι και εμπειροπόλεμοι και τα χρονικά της εποχής μας περιγράφουν την ανδρεία που επέδειξαν κατά την μάχη αυτή. Άλλα ο Πιτσινίνο είναι σταθερός στις θέσεις του, οι αντίπαλοι στρατιώτες δεν καταφέρνουν να περάσουν και έτσι ο Γατταμελάτα, για να αποφύγει την οριστική καταστροφή του στρατού του, αναγκάζεται να ξαναγυρίσει πάλι στην Μπρέστσια και να κλεισθεί πάλι μέσα στα τείχη της.

Η κατάσταση είναι πια άπελπιστική. Και η Αύθεντία της Βενετίας, στην οποία έφθασαν τα νέα για την κατάσταση αυτή, αντιλαμβάνεται ότι αν δεν καταφέρει να στείλει το ταχύτερο τρόφιμα και πολεμοφόδια, με οποιοδήποτε τρόπο, όχι μόνο θα έχανε την Μπρέστσια και το μεγαλύτερο μέρος του στρατού της, αλλά θα εκινδύνευε να χάσει τον πόλεμο με τον Δούκα του Μιλάνου. Η Μπρέστσια όμως ήταν πολιορκημένη από όλα τα μέρη σχεδόν και μόνο από το μέρος της μεγάλης λίμνης της Μπρέστσιας θα μπορούσαν να της στείλουν ενισχύσεις. Πώς όμως να γίνει αυτό, αφού δεν υπήρχαν επάνω στη λίμνη αρκετά καράβια στην διάθεση της Βενετίας; Για να ναυπηγηθεί ο απαραίτητος στόλος θα έπρεπε να περάσουν μήνες πολλοί, κατά την διάρκεια των οποίων σίγουρα θα ετσακίζε η ήρωική αντίσταση των υπερασπιστών της Μπρέστσιας.

Ενώ λοιπόν αυτά τα προβλήματα έβασάνιζαν τους κυβερνήτες της Βενετίας, έφάνηκε μπροστά τους ένας Έλληνας, ο καπετάνιος Σόρβολος από την Κρήτη — το μικρό του όνομα δεν το ξέρουμε δυστυχώς — και τους έβεβαίωσεν ότι έχει την ικανότητα να μεταφέρει από την ξηρά ολόκληρο Βενετικό στόλο και να τον ρίξει με απόλυτο ασφάλεια στην λίμνη για να ενισχύσει τον στρατό της Μπρέστσιας. Τα Ένετικά χρονικά της εποχής αναφέρουν ότι στην αρχή οι άρχοντες της Βενετίας έγελασαν με την πρόταση αυτή και ότι ήταν πολύ λίγοι εκείνοι που θέλησαν να πιστέψουν ότι ένας ολόκληρος στόλος θα μπορούσε να μεταφερθεί επάνω από κάμπους και βουνά, σε τόσο μεγάλη απόσταση.

Ο Σόρβολος όμως δεν ήταν άγνωστος στην Βενετία. Πολλοί τον ήξεραν σαν πολύ επιδέξιο, ικανό και σοβαρό καπετάνιο και μηχανικό. Άλλωστε η κατάσταση ήταν τόσο άπελπιστική, ώστε θα έπρεπε να δοκιμασθούν ακόμα και τα πιο απίθανα μέτρα αφού δεν υπήρχε άλλος τρόπος σωτηρίας. Έτσι όχι μόνο έγινε δεκτή η πρόταση του δαιμονίου Κρητικού αλλά και του εδόθησαν όλα τα μέσα για να πραγματοποιήσει την πρότασή του: Μαζί με τους αρμοδίους στρατιωτικούς και ναυτικούς αρχηγούς της Βενετίας, ο Σόρβολος εδιάλεξε τα πιο κατάλληλα καράβια που εύρισκονταν στον Ναύσταθμο της πολιτείας που είχε γίνει την εποχή εκείνη η θαλασσοκρατία. Ολόκληρο και ισχυρό στόλο αποτελούσαν τα καράβια εκείνα: ήταν δυο μεγάλες γαλέρες, τέσσαρες φρεγάδες και είκοσιπέντε άλλα μικρότερα ιστιοφόρα. Εφρόντισαν πρώτα να τους βγάλουν τα κανόνια των, τον άλλο όπλισμό των και τα εξαρτήματά των και τα μετέφεραν δια του ποταμού Άδύγη, έως το μέρος εκείνο, όπου ο ποταμός ήταν ακόμα πλωτός, δηλαδή κάπου κοντά στη Βερόνα.

Εκεί είχε φθάσει κιόλας προ ημερών ο Σόρβολος μαζί με ένα σωρό ειδικευμένους εργάτες και με

διάφορα μηχανήματα που προεκάλεσαν την έκπληξη και την περιέργεια των κατοίκων. Με τα μηχανήματα αυτά τα καράβια μπόρεσαν να βγούν από το ύγρο των στοιχείο και να μεταφερθούν στην ξηρά, όπου οι εργάτες είχαν αρχίσει κιόλας να κατασκευάζουν ένα περίεργο ξύλινο δρόμο. Ο δρόμος αυτός συνεχίστηκε σε έκτασι διακοσίων περίπου χιλιομέτρων όχι μόνο μέσα από κάμπους και δάση αλλά και επάνω από λόφους, βουνά και απόκρημνους βράχους. Έπειτα εστηρίχθηκαν τα πλοία επάνω σε μεγάλα δοκάρια, που εκυλίνοντο σε μικρές σχετικώς ρόδες επάνω στον ξύλινο αυτό δρόμο και εξεύχθηκαν μπροστά από κάθε καράβι δεκάδες ολόκληρες από γερά βόδια. Και έτσι σύρθηκαν κατά τον περίεργο αυτό τρόπο τα καράβια του στόλου της Γαληνοτάτης Ένετικής Δημοκρατίας.

Ο Σόρβολος ήταν πανταχού παρών, μαζί με τον βοηθό του Νικόλαο Καρκαβίλλα, για τον οποίον δεν ξέρουμε άλλες λεπτομέρειες, αλλά ο οποίος ήταν κατά πάσαν πιθανότητα και αυτός Έλληνας, έτρεχε από το ένα μέρος στο άλλο, παρακολουθούσε τα καράβια στο περίεργο και επικίνδυνο ταξίδι των, έδινε διαταγές στους εργάτες τους και τους ναύτες των πλοίων κάθε φορά, που φαινόταν να είναι κάποιος εμπόδιο ανυπέρβλητο, ή που εκινδύνευε κανένα πλοίο να ανατραπεί. Ο ιστορικός της Βενετίας και δόγης της Νικόλαος Κονταρίνι περιγράφει με αληθινό θαυμασμό την ικανότητα και την δραστηριότητα, που επέδειξαν και στην σύλληψη του τολμηρού σχεδίου και σε κάθε λεπτομέρεια της εκτελέσεώς του ο Σόρβολος και ο βοηθός του Καρκαβίλλας.

Το έγχείρημα επέτυχε. Έπειτα από σαρανταπέντε ακριβώς ημέρες από την στιγμή της εκκινήσεώς των από την Βενετία τα πλοία έφθασαν στην λίμνη της Γκάρντας. Η εμφάνισις του ισχυρού αυτού στόλου, που έρριχθηκε χωρίς μεγάλες πια δυσκολίες στα νερά της λίμνης δεν ανεπτέρωσε μόνο το ήθικό του Ένετικού στρατού και των πολιορκουμένων της Μπρέστσιας, αλλά και ενέπνευσε πανικό στους αντιπάλους των. Έτσι ανετράπη η στρατηγική κατάσταση, η πολιορκημένη πόλις εσώθη καθώς και ο Ένετικός στρατός του πολεμάρχου Γατταμελάτα από την συντριπτική ήττα που τον απειλούσε.

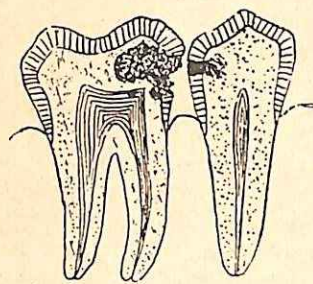
Ο ένθουσιασμός που έπεκράτησε στην Βενετία όταν έγιναν γνωστά τα γεγονότα αυτά ήταν απερίγραπτος. Οι Βενετσιάνοι που διεκρίνοντο για την τσιγγουνιά των, εδέχθηκαν μέσα στον ένθουσιασμό των, να πληρώσουν χωρίς παζαρεύματα στον Σόρβολο, το όχι άλλωστε και τόσο μεγάλο ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων δουκάτων, που τους εξήτησε ο Σόρβολος για την μεταφορά του στόλου των. Του ετοίμασαν μάλιστα και εξαιρετικά τιμητική υποδοχή όταν επέστρεψε στη Βενετία. Ο Δόγης τον εδέχθη, τον ευχαρίστησε και η Αύθεντία τον ανεκήρυξε επίτιμο δημότη της Βενετίας.

Λίγα χρόνια αργότερα επέτρεψε ο Μωάμεθ ο Κατακτητής να μιμηθεί το κατόρθωμα αυτό και να μεταφέρει ένα μέρος του στόλου του επάνω από το λόφο του Πέραν για να συμπληρώσει την πολιορκία και να διευκολύνει την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως. Άλλ' ούτε η απόστασις που επέρασαν τα πλοία επάνω στην ξηρά ούτε οι δυσκολίες που είχε να υπερνικήσει ο Σόρβολος επιτρέπουν να συγκριθεί ή μία μεταφορά με την άλλη.

A. A. K.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Η ΤΕΡΗΔΩΝ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Τερηδών που καταστρέφει τα δόντια

Από στατιστικές που έγιναν στην Ελλάδα, φαίνεται ότι τα 82 % των παιδιών, ηλικίας 6 - 12 ετών, προσβάλλονται από τερηδόνα. Βέβαια στη γένεσι της τερηδόνας συντελεί πολύ και η κληρονομική, μα και η ατομική προδιάθεσι. Κυρίως όμως η γένεσις της οφείλεται σε άμελεια και σε άγνοια.

Την τερηδόνα, όπως είπαμε, την προκαλεί η συνεργασία μικροβίων και χημικών ουσιών. Τα μικρόβια, εγκατεστημένα σ' ένα σημείον ακάθαρτο του στόματος, παράγουν οξέα, το γαλακτικό και το οξυβουτυρικό οξύ. Αυτά τα οξέα διαλύουν τα άλατα της αδαμαντίνης. Στην επιφάνεια του δοντιού σχηματίζεται τότε ένα λεπτό στρώμα σαν από ζελατίνη και εκεί έρχεται και εδραιώνεται η αποικία των μικροβίων και αρχίζει από κάτω το έργο της καταστροφής.

Σ' αυτό το στάδιο, αν προφθάσουμε, εύκολα μπορούμε να επέμβουμε και να σώσουμε το δόντι. Μάς ειδοποιεί γι' αυτό ένας πόνος που αισθανόμεθα στιγμιαία, όταν πιούμε

κρύο ή ζεστό ποτό ή όταν βάλουμε στο στόμα μας κάτι γλυκό ή αλμυρό.

Αν αφήσουμε να περάσει αυτό το στάδιο, η τερηδών θα προχωρήσει, θα καταστρέψει τελείως την οδοντίνη και θα προσβάλει και τον πολφό. Δυστυχώς, ανυπόφορος τότε πόνος θα προκληθεί και το κακό μπορεί να καταλήξει σε γάγγραινα του πολφού. Κι αν η άμελεια συνεχισθεί, τη γάγγραινα θ' ακολουθήσουν αποστήματα, συρίγγια και γενικές μολύνσεις του οργανισμού. Από γάγγραινα του πολφού δυο παιδιά 5 και 6 ετών έπαθαν όξεις ρευματισμούς, που κανένα μέσον δεν μπόρεσε να τους θεραπεύσει, παρά μόνο το βγάλσιμο των κούφίων δοντιών. Μα είναι σωστό από άμελεια να χάνει κανείς έτσι τα δόντια, τους πολύτιμους φίλους του;

Ας προφυλάξουμε τα δόντια μας από την τερηδόνα, για να προλάβουμε πόνους, που δεν θα μάς αφήνουν μερόνυχτα ήσυχους, για να προλάβουμε διαταραχή της πέψας μας, της όμιλίας μας, της κανονικής όμορφιάς μας, δια να προλάβουμε σοβαρούς κινδύνους της ζωής μας. Μερικοί επιστήμονες υποστηρίζουν, ότι τα 90% των θανάτων των ανθρώπων έχουν ως αρχική αίτια στοματοδοντικές παθήσεις. Και δεν είναι αυτό εκπληκτικό. Πόσες ασθένειες της καρδιάς, των νεφρών, των εντέρων δεν οφείλονται σ' αυτές τις παθήσεις! Δεν παίζει κανείς με τις αρρώστιες οργάνων πολυτίμων, όπως είναι οι νεφροί και η καρδιά.

Έπειτα κι ένα άλλο. Από σάπιο δόντι μπορεί να προέλθει και φυματίσι. Αμέσως μάλιστα, όταν το δόντι φιλοξενεί μικρόβια φυματίσεως, που καταπίνονται. Εμμέσως δέ, όταν με τις αιχμές του κούφιου δοντιού τραυματίζεται το μάγουλο ή τα χείλη και από το τραύμα μπαίνουν τα μικρόβια, που φιλοξενεί το στόμα.

ΑΓΝΩΣΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821

ΑΝΑΡ. ΖΑΪΜΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ

Μετά την πτώσι του Μεσολογγίου τον Απρίλιο του 1826, η Έπανάστασις στη Στερεά Ελλάδα είχε σχεδόν σβύσει. Μόνο η Ακρόπολις των Αθηνών έμεινε ακόμη ελεύθερη, αλλά και αυτή έπολιορκείτο.

Στη δύσκολη εκείνη περίστασι ένας μόνο θα μπορούσε να σώσει την κατάσταση: ο Καραϊσκάκης. Όλα τα μέλη της Κυβερνήσεως σ' αυτόν εστήριζαν τις ελπίδες των. Κανένας όμως δεν ετολμούσε να κάμει πρότασι να διορισθεί αρχιστράτηγος ο Καραϊσκάκης, γιατί ήταν προσωπικός εχθρός του προέδρου της Κυβερνήσεως Ανδρέα Ζαΐμη.

Όταν έγινε κυβερνητικό συμβούλιο για να λυθεί το ζήτημα του αρχιστρατήγου της Στερεάς, έλαβε πρώτος το λόγο ο Ζαΐμης, ο οποίος ε πρότεινε το διορισμό του Καραϊσκάκη ως αρχιστρατήγου, διότι, όπως

είπε, «δεν εύρισκε άλλον αξιότερο και καταλληλότερο να διοικήση τα στρατεύματα της Στερεάς».

Τα μέλη της Κυβερνήσεως με ολοφάνερη συγκίνηση έπιδοκίμασαν την πρότασι του Προέδρου, ο οποίος στο συμβόριον της Πατρίδος υπέταξε τον προσωπικό του εγωισμό.

Όταν την άλλη μέρα ο Καραϊσκάκης παρουσιάστηκε μπροστά στην Κυβέρνησι για να πάρη το διορισμό του, οι δυο άντρες αγκαλιάστηκαν.

φίλησε ο ένας τον άλλο και ωρκίστηκαν να λησμονήσουν τα παλαιά τους μίση και να θυσιάσουν τα πάντα για την απελευθέρωσι της Πατρίδος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ

Τον Οκτώβριο του 1823 ο Όμπερ Βρυώνης έπολιόρκησε το Ανατολικόν, όπως έλεγαν τότε το σημερινό Αιτωλικό. Οι πολιορκούμενοι υπόφεραν τρομερά, ιδίως από έλλειψι νερού. Έν τούτοις αρνήθηκαν να παραδοθούν, όπως τους επρότειναν οι εχθροί. Το μαρτύριο όμως της δίψας τους είχε φέρει σε απόγνωσι.

Μια μέρα, υπόμπα εχθρικού κανονιού έπεσε στη στέγη της εκκλησίας του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, ετρύπησε τη στέγη, εγύτπησε στο πλακόστρωτο του ναού και άνοιξε μια μεγάλη τρύπα. Από την τρύπα εκείνη άρχισε να αναβλύζει άφθονο πόσιμο νερό.

Οι πολιορκούμενοι εθεώρησαν το γεγονός αυτό ως θαύμα και συνέχισαν με μεγαλύτερο θάρρος την αντίστασι τους, ώσπου ο Όμπερ Βρυώνης αναγκάστηκε να λύση την πολιορκία και να φύγη στην Ήπειρο.

ΜΕΝΕΤΕ

όσο μπορείτε

περισσότερο

στο ύπαιθρο

Καταστρέφετε

τα κουνούπια

και τις μυίγες.

ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Το θρησκευτικό συναίσθημα υπήρξε πάντοτε μία πλούσια — ή πλουσιότερη — πηγή εμπνεύσεως για την Τέχνη. Είναι πασιγνώστο πόσο μεγάλη και βαθειά θρησκευτικότητα είχαν οι αρχαίοι Έλληνες κλασικοί. Ο Αισχύλος, ο κορυφαίος των τραγικών, ήταν συγχρόνως και κορυφαίος θρησκευτικός ποιητής. Και οι Παρθενών ήταν ναός.

Το συναίσθημα αυτό βρήκε τη γνήσια υπόστασή του και πήρε μέσα στην ανθρώπινη ψυχή το αληθινό του βάρος, το βάθος και την έκτασι, όταν η ψυχή του ανθρώπου φωτίσθηκε και διαποτίσθηκε από το πνεύμα του Χριστιανισμού. Τότε το θρησκευτικό συναίσθημα βρήκε συγχρόνως και την πιο γνήσια και πλήρη έκφρασή του στην Τέχνη.

«Ας θυμηθούμε, — για να περιορισθούμε ο' ελάχιστα μόνο αντιπροσωπευτικά όνματα — τον Δάντη, τον Μιλτώνα από τον τομέα της Λογοτεχνίας, τον Ραφαήλ, τον Μιχαήλ, Άγγελο, τον Θεοτοκόπουλο (Γκρέκο) από την Καλλιτεχνία, τον Μπετόβεν, τον Μπάχ, τον Χέντελ από τη Μουσική. Πόσο ευγλωττα και πόσο πειστικά μ'ας μιλούν με το έργο τους όλοι αυτοί για την πνοή, την έξαρση και τη δύναμη, που τους είχε δώσει το θρησκευτικό τους συναίσθημα, ή Χριστιανική τους πίστι!»

Πιο εύνοημένο, αληθινά προνομιούχο, στάθηκε στο ζήτημα αυτό το Έλληνικό Έθνος.

Ο «άγνωστος θεός» των αρχαίων Ελλήνων, που συμβόλιζε τη βαθειά θρησκευτικότητα τους, δεν εξαφανίσθηκε, δεν πέθανε, όταν μίλησε μπροστά του ο Απόστολος Παύλος. Κάτω από το φως και την πνοή του Χριστιανισμού, πήρε απ' εναντίας ζωή και υπόσταση. Και μέσα από τα θαμπά κι αδιάμορφωτα νεφελώματα του «άγνωστου» πρόβαλε η γλυκειά, ζωντανή κι αθάνατη — ή θεία — μορφή του Ήσου.

Πραγματοποιήθηκε έτσι ένας υπέροχος συνδυασμός, μία θαυμαστή σύνθεση των πιο υψηλών και πιο μεγάλων ιδεωδών που γνώρισε ο κόσμος, των ιδεωδών του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού. Μιά σύνθεση, που αποτέλεσε και θ' αποτελέσει για πάντα τη βαθύτερη ουσία και το γνησιώτατο νόημα του Πολιτισμού.

Έτσι και στην Τέχνη, παράλληλα στον Παρθενώνα υψώθηκε η Αγία Σοφία. Και τους αρχαίους τραγικούς ακολούθησαν ο Ρωμανός ο μελωδός και ο ποιητής του Ακαθίστου.

«Αλλά ποιοι είναι λοιπόν οι λόγοι, για τους οποίους το θρησκευτικό συναίσθημα — ή Χριστιανική πίστι — επιδρά και στην Τέχνη;

«Η Τέχνη είναι μία αξία του Πολιτισμού, μία από τις βασικές του αξίες. (Και όταν λέμε Πολιτισμό, δεν εννοούμε βέβαια τις τεχνικές και επιστημονικές κατακτήσεις του ανθρώπου, όλα αυτά είναι πολύτιμα στοιχεία πολιτισμού, αλλά δεν είναι η ουσία του, η ουσία του βρίσκεται στην ανθρώπινη ψυχή και οι πραγματικές του κατακτήσεις είναι μόνο οι πνευματικές, που αυτές ακριβώς δίνουν αξία και στις υλικές). Σκοπός επομένως της Τέχνης δεν είναι μόνο να πραγματοποιηθεί απλώς διάφορες μορφές από τις άπειρες εκφάνσεις της καλλιτεχνικής Όμορφιάς. Σκοπός της είναι να χρησιμοποιηθεί αυτές ίσα-ίσα τις καλλιτεχνικές πραγματοποιήσεις, για να επιδιώκει την πραγμάτωσι της Όμορφιάς στη γενική της μορφή και στο πλατό και βαθύ της νόημα, την ομορφιά της ψυχής και της ζωής»

συμβάλλει δηλαδή στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη του πνευματικού Πολιτισμού.

Χωρίς αυτό το ιδανικό, αυτή την αποστολή, δεν υπάρχει αληθινή Τέχνη. Υπάρχει μόνο Τεχνική — κάτι φτιαχτό και ψεύτικο, πού, και όταν ακόμα είναι ωραίο, ή ομορφιά του είναι επιφανειακή, τεχνητή, απατηλή. Της λείπει η γνήσια λάμψη, που μόνο από τα βάθη της ψυχής αναδίνεται αυθόρμητα και πηγαία, της λείπει η πνοή, ο παλμός της ζωής και της αλήθειας. Γι' αυτό είναι άψυχη. Κι αν δεν είναι από την αρχή νεκρή, είναι οπωσδήποτε θνησιγενής.

«Η ιστορία της Τέχνης το διαπιστώνει άναμφισβήτητα. Κάθε τέτοια Τέχνη — και όταν ακόμα είχε προκαλέσει τον πιο θορυβώδη θαυμασμό στην εποχή της — έχασε σύντομα την ψεύτικη αίγλη της, απογυμνώθηκε από το επιδερμικό επίχρυσμα της πλαστής ομορφιάς της και — γυμνή και άσχημη — πέρασε στην αφάνεια και στον αφανισμό. Αντίθετα, αν ρίξουμε μία ματιά στ' αριστουργήματα των αιώνων και ψάξουμε κάτω από την αγέραστη κι αθάνατη ομορφιά της, θα νοιώσουμε το θάλλος, μις ζεστής και ζωντανής καρδιάς, που χτυπά με τον ρυθμό και τη δύναμη ευγενικών συναισθημάτων, υψηλών ιδεωδών, ανώτερων πνευματικών και ηθικών επιταγών.

Και ποιά ευγενικότερα συναισθήματα, υψηλότερα ιδεώδη κι ανώτερες πνευματικές και ηθικές επιταγές υπάρχουν έξω, από εκείνα που εμπνέει ή θρησκευτική — ή Χριστιανική — πίστι, όταν μάλιστα ή πίστι αυτή συνδυάζει μέσα στην ψυχή του ανθρώπου — στην ψυχή του καλλιτέχνη ιδιαίτερα — τον Ήθικό Νόμο του Χριστού με την πνευματική παράδοσι του Έλληνικού Πολιτισμού;

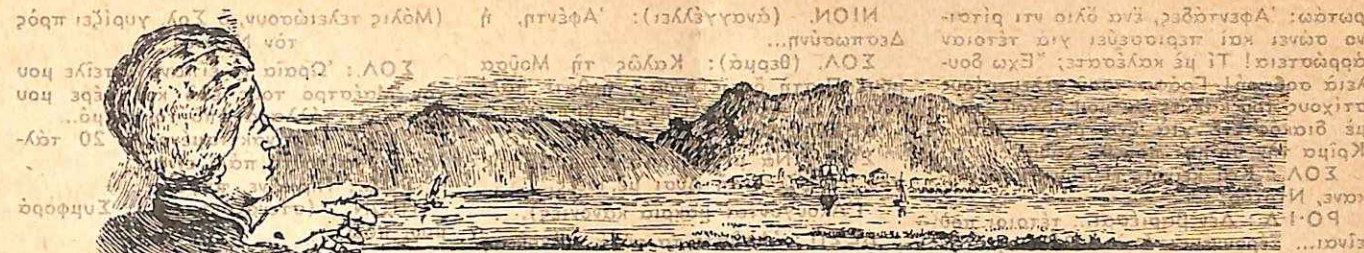
«Το ποίημα ας έχω ασώματη ψυχή, ή οποία απορρέει από τον Θεό — γράφει ο Διονύσιος Σολωμός — και άφο σωματοποιηθή εις τά όργανα καιρού, τόπου, έθνικότητας, γλώσσας, τέλος επιστρέφει εις τον Θεόν».

Και ο Άλέξανδρος Παπαδιαμάντης προσθέτει: «Ενός ζω και αναπνέω και σωφρονώ, δεν θα παύσω να υμνώ μετά λατρείας τον Χριστόν μου και να ζω-γραφώ μετά στοργής τά γνήσια Έλληνικά ήθη».

Δύο συγγραφείς που πραγματοποίησαν μέσα στην ψυχή τους και στο έργο τους τον συνδυασμό της Χριστιανικής πίστεως και του Έλληνικού Πνεύματος. Δύο συγγραφείς, που, αντλώντας από τη ζωγόνα κι άσπερευτη αυτή πηγή, έκαμαν αληθινή Τέχνη, και, μ' όλα τά μειονεκτήματα της εποχής τους, του περιβάλλοντός τους και της γλώσσας της, δημιούργησαν ανώτερο καλλιτεχνικό έργο, που θα ζή για πάντα στην Έλληνική γραμματολογία.

Αυτή είναι ή επίδρασι του θρησκευτικού συναισθήματος στην Τέχνη. Χωρίς καθόλου να την περιορίζει — όπως νομίζουν οι άνιδοι — μέσα σε στενά — αποκλειστικά θρησκευτικά — όρια, της δίνει απ' εναντίας, με την αγνότητα και την αγάπη, μιαν τέτοια δύναμη πτήσεως, που την κάνει να περνά τους όρίζοντες, ν' αγκαλιάζει όλόκληρο τον κόσμο, να νοιώθει και να μετουσιώνει σε ανώτερες καλλιτεχνικές μορφές την ψυχή του ανθρώπου και το νόημα της ζωής, να υψώνεται ως τον Ουρανόν. Να γίνεται δηλαδή αληθινή Τέχνη, που, κατά την ωραία εικόνα του Σολωμού, όπως ξεκινά από τον Θεό, έτσι και στον Θεό επιστρέφει.

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Refugee child in Epirus taking his parcel, donation of the Juniors of Athens.

ΑΠ' ΤΑ ΚΟΚΚΑΛΑ ΒΓΑΛΜΕΝΗ...

Δ. ΡΩΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ. Δ. Σολωμός, Νιόνιος, υπηρέτης του. Ρώσσης, φίλος του. Ροΐδης - ιατρός και ποιητής. Δεσπασύνη (Φαρμακωμένη). Άνθρωπος του λαού (Σερναδόρος).

Η σκηνή στη Ζακύνθο το 1821.

Σκηνικό ένα: Περιβόλι - τάρτασα, με φόντο τη θάλασσα.

ΣΠΗΚΕΡ: (Έξω από την αψαλιά). Στο έξοχικό σπίτι του Σολωμού, στ' Ακρατήρι της Ζακύνθου. Κάπου κάπου μερικές μακρινές κανονιές ξεπερνούν την απέραντη γαλήνη και θυμίζουν τη θυσία που εκτελείται απέναντί, πέρα από την μαδιά θάλασσα, στο Μεσολόγγι. Είναι απόγευμα...

(Αυλαία: ανοίγει. Σ' ένα τραπέζι στην τάρτασα κάθεται ο Σολωμός και διαβάζει).

ΣΚΗΝΗ Α'.

Σολωμός, Νιόνιος (υπηρέτης).

ΝΙΟΝΙΟ: Αφέντη, σιόρ Κόντε, σου φέρνω τον καφέ και λίγα παξιμαδιά...

ΣΟΛΑ: Καλά, άφισέ τα εκεί. Ποιός σου ζήτησε καφέ...

ΝΙΟΝΙΟ: Μά, Κόντε μου από το πρώι δεν έφαγες τίποτσι... Γράφεις κι ούλο γράφεις π' ανάθεμά τα για γράμματα...

ΣΟΛΑ: Καλά, καλά Νιόνιο, έλα πηγαίνε! μέν ζαλίσεις... δεν βλέπεις πως έχω δουλειά...

ΝΙΟΝΙΟ: Το 'ορίσμούς σου. (Υποκλείνεται).

ΣΟΛΑ: Α! για στάσου. Δέ μου λές... Φέρανε λεφτά, σήμερα;

ΝΙΟΝΙΟ: Ναϊσκέ. Πέρασε ο παραστάτης και άφησε τρείς χιλιάδες τάλλαρα από τη σταφίδα... Τά έβαλα μέσα στο σουρτάρι του κομού, άπάντα...

Ζήτησε υπογραφή, μα σά μουπες δεν ήθελες να δης κανέναν...

ΣΟΛΑ: Τά κλειδώσες;

ΝΙΟΝΙΟ: Μπα! Και πού τολμάς να κλειδώσης τίποτσι εδώ μέσα! Όπου και νάναι θάρρουνε τίποτσι φίλοι της άφεντιάς σου και για να μην άνεβαινεις θα τσου στείλεις ν' άνοιξουνε το σουρτάρι και να πάρουνε... Δεν κάνεις καλά, Κόντε...

ΣΟΛΑ: Νιόνιο! Σώνει γκρίνιες και φαμάρες! Σύρε άπάντα να φέρης 1000 τάλλαρα.

ΝΙΟΝΙΟ: Χίλια τάλλαρα;!!

ΣΟΛΑ: Ναί! Θα τά πας στού Δραγώνα. Στάσου να σου γράψω μία λέξη.

ΝΙΟΝΙΟ: Μά Κόντε μου! Πάλι για κείνη την άναθεματισμένη έπιτροπή του Άγώνα; Για κείους τους Μεσολογγίτες που μάς γιόμισαν κι όλας

πρόσφυγες, γυναίκοπαίδα και σακάτηδες! Δεν σώνει που τους ταίζουμε, μα και χίλια τάλλαρα...

ΣΟΛΑ: Άρκεϊ Νιόνιο! Πάρε το σημείωμα... Αυτούμαι που δεν το νοιώθεις, μα αυτοί οι σακάτηδες, όπως τους λές, είναι ιερώτεροι και μεγαλύτεροι από μάς τους δύο. Είναι ήρωες Νιόνιο! Έλληνες (ήρωες! ότ)...

ΝΙΟΝΙΟ: Αγιέ μου Διονύσιε!

ΣΟΛΑ: Ναί. Σταυροκοπήσου, όσο θες... Έλα τράβα τώρα.

ΝΙΟΝΙΟ: Πάω, πάω... Α! ο Σιόρ Ρώσσης έρχεται, Κόντε... Άνεβαίνει τον άνήφορο...

ΣΟΛΑ: (μ' ευχαρίστησι): Α! μπράβο! Πέστου νάρθη εδώ.

ΣΚΗΝΗ Β

Σολωμός, μόνος.

ΣΟΛΑ: Σακάτηδες! Για σακάτηδες τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

τους βλέπουν οι τυφλοί! Πόσο φως... Πόσο φως χρειάζονται ακόμα για να δούν, να νοιώσουν... Μα ή δύναμεις

μου πέλαγος και ή θελήσις τους βράχος.

ΣΚΗΝΗ Γ

Σολωμός - Ρώσσης.

ΡΩΣ.: Καλημέρα, Κόντε. Αλλά εσσι Σολα... Καλώς τον Ρώση! Τι γίνεται, Κάθησε... Παίρνεις καφέ...

ΡΩΣ.: Ευχαρίστω. Προτίμω από κείνη την περίφημη βερντάσα σου... δεν είναι κράσι, είναι νέκταρ...

ΣΟΛΑ: Κόλακα! Τώρα θα σου φέρω νε... Νιόνιο!

ΣΚΗΝΗ Δ

Νιόνιος μετά Ροΐδης.

ΝΙΟΝΙΟ: Αφέντη, ο ντοπόρος ό Ροΐδης.

ΣΟΛΑ: Χά! Χά! Καλώς τον γιατρό... Να περάσει... Κάνε γούστο Ρώσση, πείραξέ τον λίγο...

ΡΟΙΔΑ: Προσκυνώ τ' άρχοντόπουλα...

ΣΟΛΑ: Στην πολυθρόνα, γιατρέ μου! Νιόνιο, ένα μαξιλάρι για τη ράχη του ντοπόρου και φέρε και κρασί από το περσινό.

ΝΙΟΝΙΟ: Στους όρισμούς... στους όρισμούς (φεύγει μουρμουρίζοντας). Θα τελειώση κι αυτό το βαρέλι, που θα πάη!

ΣΟΛΑ: Λοιπόν, Ντοντόρο, τί νέα έχουμε από το νησί; Τί καλά μάς έγραψες; Πώς πάει ή Τέχνη;

ΡΟΙΔΑ: Άστα, Κόντε μου! Απελπίσας. Σ' έτουτο το νησί βρέθηκε να μαζευτούνε ούλα τά ζωντάδολα του Θεού!

ΡΩΣ. (σοβαρά τάχατες): Παρέκαλω! Παρέκαλω! Δεν μπορείς να βρίζης έτσι μια κοτζάμ κοινωνία.

ΣΟΛΑ: Νορίζω, Γιατρέ, ότι ο Ρώσσης έχει δικίο! Τί σου κάνανε πάλι;

ΡΟΙΔΑ: Δεν αποκρίνομαι στα Ρώσση, γιατί είναι ή άφεντιά σου μπροστά! Μ' άκουσε και κρίνε με! Με και λούνε προχτές σ' ένα συμβούλιο. Μα ζεμμένοι ούλοι σί γιατροί του νησιού!

Άρρώστεια λέγαν που δεν ματαστάθηκαν... Πάνω το πόλο, 120 σφυγμοί. Κοιτάζω γλώσσα, κάτσαπρη σαν σύγνεφα το χάραμα...

ΡΩΣ.: Μά ντοτόρ... Τά σύγνεφα το χάραμα.

ΡΟΙΔΑ: Τσιμουδιά του λόγου σου! Μιλάω του Κόντε!

ΣΟΛΑ (γελώντας): Λέγε, λέγε Ντοτόρ...

ΡΟΙΔΑ: Ρωτάω για πόνους, μου λένε στομάχι! Γυρίω τότες σ' όλους ζεμμένους τους πανεπιστήμονες — τους μαγκιόρους γιατρούς που δίχως έδαφος τους δεν πεθαίνει Ζακυνθινός και τσου

ρωτάω: 'Αφεντάδες, ένα όλιο ντι ρίτσινο σώνει και περισσεύει για τέτοια αρρώστεια! Τί με καλέσατε; 'Εχω δουλειά σοβαρή! Γράφω τσου τελευταίους στίχους του καλύτερου μου έργου... και με διακόψετε για ένα ρετινιόλαδο; Κρίμα την ποίηση που θα χαθής...

ΣΟΛ.: Καί κείνοι, τί σου άποκριθήκανε, Ντοτόρ;

ΡΟ.Ι.Δ.: Δέν βαριέσαι... τέτοιοι που είναι... Ξέρουνε κι από αθάδειες... αν ήτανε λείει, για ρετινιόλαδο τὸ γράφανε καί μονάχοι...

ΡΩΣ. (διακόπτει): Καί με τὸ δίκηρο τους!

ΡΟ.Ι.Δ.: Μωρὲ τοῦ λόγου σου δέν εἶσαι μονάχα ἀμαθέστατος, εἶσαι καί βλάκας! Μὲ τέτοια συμπτώματα τί ἄλλο θαρρεῖς πῶς...

ΣΟΛ.: Καλά, καλά! Ντοτόρε μὴ θυμάνεις! Τί θές νὰ ξέρῃ ὁ Ρώσσης ἀπὸ γιαιτρική! 'Εχεις δίκηο. Πές μας τίποτε ἄλλο...

ΡΟ.Ι.Δ.: Τί ἄλλο; Τὸ χειρότερο εἶναι πῶς θύμωσα καί τοὺς ἔδρισα, ἔφυγα δίχως νὰ πληρωθῶ καί τὰ πράγματα εἶναι ἐμπροσθα. 'Η Μοῦσα μου δουλεύει, μὰ ἡ Γιατρική δέν τὴν βοηθεῖ... δέν βγαίνει ὁ ἐπιούσιος...

ΣΟΛ.: Δέν βαριέσαι, Γιατρέ... μπόρα εἶναι καί θὰ περάσῃ... Τράβα ἀπάνω στὴ κάμαρα — στὸ σουρτάρι τοῦ κομποῦ — ἀνοιχτὸ εἶναι, ἔχει καί τάλλαρα... μονάχα μὴν τὰ πάρῃς οὐλα γιὰ τὴν χρειαζομένη καί γώ...

ΡΟ.Ι.Δ.: 'Αδύνατο, Κόντε μου, ἀδύνατο... Δέν ματαπάω ἐγὼ στὴ κάμαρη σου μονάχος, τὴν ἄλλη φορὰ ὁ Νιόνιος με εἶδε καί μ' ἔκανε δυὸ λεφτῶνε... με πρόσβαλλε!

ΣΟΛ. (γελάει): Καλά! Θὰ πάω ἐγώ! Περίμενε Ντοτόρε... καί μὴ τσακωθῇς με τὸ Ρώσση, ὅσο λείπω... σὲ δυὸ μινούτα γύρισα...

ΣΚΗΝΗ Ε'

Ροῖδης - Ρώσσης

ΡΟ.Ι.Δ.: 'Α! ἔχει μιὰ καρδιά μεγάλη — ἔτσι δέν ξέρω — μὰ προτοῦ βγῇ τὸ καινούργιο μου βιβλίον — θαρρῶ πῶς εἶναι ὁ καλλιτέρος μας ποιητής... γεννημένος ποιητής.

ΡΩΣ.: Τί τὰ θές...καῦμένη Ροῖδη, τὰ βιβλία σου! Εἶτε βγοῦν, εἶτε δὲ βγοῦν, στίχους σάν τὸ Σολωμὸ δὲ θὰ γράψῃς.

ΡΟ.Ι.Δ.: Συμπάθειο, συμπάθειο...

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

Οἱ αὐτοὶ καί Σολωμός.

ΣΟΛ.: Ντοτόρο, με τοῦτο δῶ τὸ σακκουλάκι, θὰ μπορέσῃς νὰ γράψῃς δίχως συμβούλια καί συνταγές...

ΡΟ.Ι.Δ.: Δέν βρίσκω λόγια,ἀφέντη...

ΣΟΛ.: Καί τώρα φίλοι μου με συγχωρῇτε, σουρουπῶνε καί εἶνε ἡ ὥρα που μένω μόνος... Γειά σας...

ΡΩΣ. καί ΡΟ.Ι.Δ.: Καλὴ νύχτα. Καλὴ νύχτα...

ΣΚΗΝΗ Ζ'

Σολωμός - Νιόνιος καί μετὰ Δεσπωσύνη.

ΣΟΛ.: Τί θεῖο σούρπωμα, τί γαλήνη (ἀκούγεται ἀπὸ μακριὰ ἤχος κανονιοῦ). Καί κάτω στὸ βάθος, τὰ σύγνεφα σὰ ματωμένα πάνω ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι... (Μ' ἀγωνία) Πρέπει νὰ τελειώσω τὸν ὕμνο... νὰ τὸν στεῖλω... ὁ Τρικούπης περιμένει...

ΝΙΟΝ. (ἀναγγέλλει): 'Αφέντη, ἡ Δεσπωσύνη...

ΣΟΛ. (θερμά): Καλῶς τὴ Μοῦσα μου! Πιστὴ ὅπως πάντα, ἤρθατε πάλι τούτην τὴν ὥρα μαζί με τὴν ἔμπνευσι...

ΔΕΣΠ.: Μήπως σὰς ἐνοχλῶ;

ΣΟΛ.: Νὰ μ' ἐνοχλῇτε σεῖς; 'Εσεῖς που στολίζετε τὴ Δύσι με ἰδέες...

('Ακούγονται μακριὰ κανονίες).

ΔΕΣΠ.: 'Αφήστε τὰ αὐτά... ἀκούστε ἐκεῖ μακριὰ, στὸ Μεσολόγγι πέφτουν κανονίες... ἄς δουλέψουμε...

ΣΟΛ. (βιαστικά): 'Εχετε δίκηο. Νά, πάρτε αὐτὲς τὶς σημειώσεις... Εἶναι οἱ στίχοι που ἔγραφα σὰν φθάσατε... 'Αντιγράφετέ τους καθαρά (γελάει). 'Η ὀρθογραφία μου δέν κάνει γιὰ τοὺς σοφολογιώτατους που ὑπερασπίζουμε τὸ Μεσολόγγι καί ὁ Τρικούπης περιμένει τὸν ὕμνο μου...

ΔΕΣΠ. Τὸν 'Υμνο στὴν 'Ελευθερία! (μὲ ζήλο). Γράφετε, μὴ με προσέχετε, ἐγὼ ἀντιγράφω...

ΣΟΛ.: Δάστε μου πρὶν νὰ τὸ ξαναδιαβάσω... (τὸ παίρνει) (διαβάζει):

Πηγες εἰς τὸ Μεσολόγγι τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ, μέρα που ἄνθισαν οἱ λόγγοι, γιὰ τὸ τέκνο τοῦ Θεοῦ.

Σοῦ ἦλθε ἐμπρὸς λαμποκοπώντας ἡ Θρησκεία μ' ἓνα σταυρό, καί τὸ δάχτυλο κινώντας ὅπου ἀνεί' τὸν οὐρανό.

Σ' αὐτό, ἐφώναξε τὸ χῶμα στάσου δλόρθη, 'Ελευθερία. Καί φιλώντας σου τὸ στόμα μπαίνει μέσ' ὅς τὴν ἐκκλησιά.

(σκεφτικά): Καλὸ εἶναι... (μ' ἐνθουσιασμό): 'Αριστούργημα!

ΣΚΗΝΗ Η'

Οἱ αὐτοί. - Νιόνιος - Σερεναδόρος

ΝΙΟΝ.: Κόντε! ἤρθανε κάτι μαστορόπουλα με τὴν κιθάρες καί θέλουνε νὰ σοῦ τραγουδήσουνε...

ΔΕΣΠ. (βιαστικά): 'Ω! ἐγὼ πρέπει νὰ πηγαίνω...

ΣΟΛ.: Μὴν βιάζεστε... Φύγετε ἔτσι σιγὰ - σιγὰ, ἤσυχα. Πάρτε τὸ μονοπάτι, κάτω πρὸς τὴ θάλασσα καί σὰ χαθῇ τὸ λευκὸ σας φόρεμα μέσα στ' ἀσῆμι τῶν ἐληνῶν, τότε, θ' ἀρχίσῃ τὸ τραγοῦδι...

ΔΕΣΠ.: Γειά σας...

ΣΟΛ. (συγκ.): Στὸ καλὸ... (Οἱ κιθάρες κουρδίζονται, στὸ βάθος). Νιόνιο, πές τους ν' ἀρχίσουν... Τί θὰ πούνε; (ἀκουμπάει σ' ἓνα δέντρο καί κοιτάζει ἀφηρημένος τὴν σκιά που ἀπομακρύνεται).

ΝΙΟΝ. (περήφανα): Θὰ τραγουδήσετε τὸ «Ποιὰ εἶναι ἐκείνη που κατεβαίνει», Τρέλλανες ὅλο τὸ νησί με τὸ τραγοῦδι σου αὐτό...

ΣΟΛ.: Δάσε μου λίγο βερντέα. ('Ο Νιόνιος τοῦ βάζει κρασί.'Εχει πιά σκοτεινιάσει. 'Απὸ ἔξω ἀκούεται τὸ τραγοῦδι).

Ποιὰ εἶναι τούτη που κατεβαίνει ἀσπροντυμένη ὀχ' τὸ βουνό.

.....

(Μόλις τελειώσουν, ὁ Σολ. γυρίζει πρὸς τὸν Νιόνιο).

ΣΟΛ.: 'Ωραία τὸ εἶπαν. Στείλε μου τὸν Μάεστρο τους ἐδῶ καί φέρε μου κι εἴκοσι τάλλαρα ἀπὸ τὸ κορμό...

ΝΙΟΝ. (ἀγανακτισμένος): 20 τάλλαρα; Μὰ τοῦτο πάλι εἶναι...

ΣΟΛ.: Πήγαινε, πήγαινε...

ΝΙΟΝ. (στενάζοντας): Συμφορά μου, πάω...

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ: Προσκυνῶ, Κόντε μου...

ΣΟΛ.: Μπράβο, παιδί μου. 'Ωραία τὸ λέτε τὸ τραγοῦδάκι...

ΜΟΥΣ.: 'Εχει χαλάσει ἡ χώρα, Κόντε, κάθε νυχτιὰ βουίζει ἡ πλατεία Ρούγα ἀπὸ σερενάδες με τὸ «Ποιὰ εἶναι τούτη που κατεβαίνει». 'Ασε πιά τὴν «Ξανθοῦλα»!

'Ακούονται τὰ κανόνια.

ΣΟΛ. (ἀνήσυχος): 'Ασε... 'Ασε... 'Ακου κεῖ κάτω...

ΜΟΥΣ.: Δέν εἶναι τίποτε, ἀφέντη... Πέρα στὸ Μεσολόγγι θάναί...

ΣΟΛ. (μὲ θυμό): Στὴν Πατρίδα, μωρέ!...

ΜΟΥΣ. (χαζά): Ναῖσκε, ἀφέντη, πέρα στὴ Πατρίδα...

ΣΟΛ. (μὲ ἐπιβολή): 'Ακουσε δῶ! Πάρε τοῦτα τὰ χαρτιά...

ΜΟΥΣ. (μὲ χαρά): Καινούργιο τραγοῦδι, ἀφέντη;

ΣΟΛ. Ναί! τραγοῦδι... Πάρε το καί κλείσου μαζί με τὰ παιδιά, Βάλε του μουσική καί τραγουδάτε το! Τραγουδάτε τὸ κάθε βράδυ στὶς γειτονιές,

στὶς ροῦγες, κάτω ἀπὸ τ' ἀρχοντικά, κάτω ἀπὸ τὰ φτωχόσπιτα... Δέν πρέπει νὰ μείνῃ Ζακυνθινός, δέν πρέπει νὰ μείνῃ 'Ελληνας που νὰ μὴν τὸ μάθῃ...

ΜΟΥΣ.: Εὐχαριστῶ, Κόντε μου... Γιὰ τὴν «Ξανθοῦλα» τὸ ἔγραψες ἡ γιὰ «Κεῖνη που κατεβαίνει»;

ΣΟΛ.: Διάβασε...

ΜΟΥΣ. (συλλαβίζει): 'Απ' τὰ κόκκαλα βγαλμ-ἐνη τῶν 'Ελλήνων τὰ ἱερά... (μ' ἀπογοήτευσι): Μὰ τοῦτο, Κόντε, δέν εἶνε Σερενάδα!

ΣΟΛ.: Εἶναι! Εἶναι γιὰ τὴν 'Ελλάδα μας μωρέ! Νά, πάρε κι αὐτὰ νὰ πηθεῖ ἓνα κρασί... καί σῦρε μάθε τὸ τραγοῦδι...

ΜΟΥΣ.: Ναῖσκε, Κόντε, σ' εὐχαριστοῦμε. Προσκυνῶ (φεύγει).

ΝΙΟΝ. (θλιβερά): Κρίμα τὰ 20 τάλλαρα (ἀκούγονται τὰ κανόνια). Τὸ φαῖ σου θὰ κρυώσει, ἀφέντη...

ΣΟΛ.: 'Ακουσε τὰ κανόνια (ἀλλάζει ὕφος) φαῖ! Ποιὸς μιλάει γιὰ φαῖ! 'Εκεῖ κάτω τ' ἀδέρφια μας πεινᾶνε, Νιόνιο!

ΝΙΟΝ.: Μὰ τὸ φαῖ...

ΣΟΛ.: Φύλαξέ το καί δῶσε το στοὺς πρόσφυγες τοῦ Μεσολογγίου, που θὰ περάσουν σὲ λιγάκι. Μοίρασέ τους καί κάμποσα τάλλαρα...

ΝΙΟΝ.: 'Αγιε Διονύση, βόθη! Δέν εἴμαστε καλά...

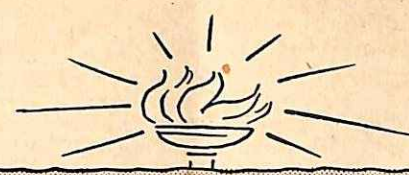
ΣΟΛ.: Σιωπή! ('Ο Νιόνιος φεύγει φοβισμένα. Τὰ κανόνια δυναμώνουν. Στενάζει καί μετὰ σκεφτικά): 'Ερμα ν' τὰ μάτια που καλεῖς, χρυσὲ ζωῆς ἀγέρα... (δυνατά): Βάστα, καῦμένο Μεσολόγγι!

ΑΥΛΑΙΑ

'Η οἰκογένεια ὑπῆρξε ἀνέκαθεν τὸ θεμέλιον τῆς 'Ελληνικῆς κοινωνίας. 'Ο σεβασμὸς πρὸς τοὺς γονεῖς, ἡ ἀφοσίωσις μεταξὺ τῶν συζύγων, ἡ στοργὴ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καί ἡ ἀγάπη τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς, εἶναι βασικαὶ ἀρεταὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὰς ὁποίας ὑπὲρ πάντας ἐξῆραν καί ἐτήρησαν οἱ 'Ελληνες. Ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας εἶναι ὁ πατήρ, ὅστις καὶ μόνον κατευθύνει τὰ τοῦ οἴκου. Εἰς αὐτὸν καί μόνον ἀνήκει τὸ δικαίωμα τῆς ἐντολῆς, ὅλα τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐφείλουν εἰς αὐτὸν ὑπακοὴν καί σέβας. Παρὰ τὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενείας ἴστανται ἡ σύζυγος, συμπαραστάς αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ οἴκου καί ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων. 'Η συγκρότησις αὐτῆς τῆς οἰκογενείας λέγεται πατριαρχική, εἶναι δὲ ἥδη ἀνεπτυγμένη πλήρως εἰς τὸν κορμὸν τῶν ὁποίων περιγράφει ὁ 'Ομηρος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν λέγεται πατριεὶς ἡ χώρα τῶν πατέρων, ὁ τόπος τῆς καταγωγῆς μας, πολυτιμότερον καί ἀγιώτερον πράγμα τοῦ ὁποίου δέν ὑπάρχει.

'Η ὑπόθεσις τῆς 'Ιλιάδος ἀναφέρεται εἰς τὴν «μῆνιν» τοῦ 'Αχιλλέως καί τοὺς ἀγῶνας τῶν 'Ελλήνων πρὸς ἐκπόρῃσιν τοῦ 'Ιλίου. Εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ζωῆς ἐκστρατείας, δέν δίδεται εὐκαιρία εἰς τὸν ποιητὴν νὰ περιγράψῃ λεπτομερεῖας τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου τῶν 'Ελλήνων. Ἀντιθέτως εἰς τὴν 'Οδυσσειᾳ εὐρίσκομεν πολλὰ στοιχεῖα διδάσκοντα περὶ τῆς συγκροτήσεως τῆς οἰκογενείας καί τῶν σχέσεων τῶν μελῶν αὐτῆς πρὸς ἄλληλα. Κυρίως δὲ εἰμεθα καλῶς πληροφορημένοι περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἥρωος τοῦ ἔπους, 'Οδυσσεως. 'Ο 'Οδυσσεύς, εἰς ἐκ τῶν μεγίστων ἡρώων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καί κύριος ὑπαίτιος τῆς ἐκπορθήσεως τοῦ 'Ιλίου, εἶναι βασιλικὸς γόνος. Εἶναι υἱὸς τοῦ Λαέρτου βασιλέως τῶν Κεφαλλήνων, τοῦ ὁποίου τὸ κράτος ἀπετέλειον αἱ νῆσοι 'Ιθάκη, Ζάκυνθος, Σάμη, Κροκύλεια καί Αἰγίλιον μετὰ τῶν ἀπέναντι ἡπειρωτικῶν παραλίων. Πατὴρ τοῦ Λαέρτου ἦτο ὁ 'Αρκείσιος, υἱὸς τοῦ Διὸς καί τῆς Εὐρυνομίας. Σύζυγος τοῦ Λαέρτου καὶ μήτηρ τοῦ 'Οδυσσεως ἦτο ἡ 'Αντικλεια, θυγάτηρ τοῦ Αὐτολόκου, ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τοῦ 'Ερμοῦ καί τῆς Χιόνος. 'Εξ ἀμφοτέρων τῶν γονέων λοιπὸν ὁ 'Οδυσσεύς κατήγετο ἀπὸ τοὺς θεοὺς.

Νυμφευθεὶς νέος ὁ 'Οδυσσεύς ἔλαβε σύζυγον τὴν Πηνελόπειαν, περιφθονομένην καταστάσαν διὰ τὴν φρόνησιν, τὴν σωφροσύνην, τὴν ἀρετὴν καί τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε κατὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν τοῦ συζύγου τῆς. 'Εκ τοῦ 'Οδυσσεως καί τῆς Πηνελόπης ἐγεννήθη ὁ Τηλέμαχος, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀκόμη νήπιον, ὅταν ὁ πατὴρ του ἐπὶ κεφαλῇς δώδε-

ΤΑ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

Η ΟΜΗΡΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν

κα νῶν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν κατὰ τῆς Τροίας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς εἰκοσαετοῦς ἀπουσίας τοῦ 'Οδυσσεως ἡ «περίφρων Πηνελόπεια» παρέμεινε τὸ στήριγμα τοῦ οἴκου. 'Επεμελήθη τῆς ἀνατροφῆς τοῦ υἱοῦ τῆς καί ἀντιμετώπισεν ὅλας τὰς δυσχερεῖας τὰς ὁποίας ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ μία οἰκογένεια τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς εὐρίσκεται μακρὰν. 'Εν τῷ μεταξύ τὰ ἔτη παρήρχοντο, ἡ ἑλπίς περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ 'Οδυσσεως ὅλοεν ὠλιγόστευε καί προέκυπτον δύσκολα ζητήματα. 'Ο Λαέρτης ὑπέργηρος πλέον, περίλυπος καί ἀπηλπιμένος διὰ τὴν τύχην τοῦ υἱοῦ τοῦ εἶχε ἀποσπῆθαι εἰς ἓν ἀγρόκτημα καί ἔρημος ἐκεῖ ἐπεδίδετο εἰς τὴν περιποίησιν τῶν δένδρων του. Εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ 'Οδυσσεως εἶχον ἐγκατασταθῇ εὐγενεῖς νέοι τῆς 'Ιθάκης, οἱ ὁποῖοι ἀπῆλθον ἀπὸ τὴν Πηνελόπην νὰ νυμφεῖσθαι ἓνα ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ τόπος βασιλέα. Μέρος τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ παραμένει πιστὸν εἰς τὴν βασιλείαν, οἱ ἄλλοι ὅμως ἀποθρασυνθέντες ἐκ τῆς δημιουργηθείσης ἀνωμάλου καταστάσεως γίνονται ὄργανα τῶν μνηστήρων καί πλειοδοτοῦν εἰς τὴν κατασάταλσιν τῆς βασιλικῆς περιουσίας. 'Ο νεαρὸς Τηλέμαχος δέν εἶναι ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ καταστῇ τὴν θρασυτείαν τῶν μνηστήρων καί τῶν ἀπίστων ὑπηρέτων.

'Επὶ μακρὸν χρόνον ἡ Πηνελόπη κατάρβωσε νὰ παραπλανᾷ τοὺς μνηστήρας, ὑποσχόμενη ὅτι θὰ ὑπανδρευθῇ ἓνα ἐξ αὐτῶν, ὅταν τελειώσῃ τὸν ἴσόν τὸν ὁποῖον ὕφαινε διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἓν σάβανον εἰς τὸν πενθερόν της γέροντα Λαέρτην. 'Η πιστὴ σύζυγος θέλουσα νὰ κερδίσῃ χρόνον, διέλυε τὴν νύκτα ὅτι ὕφαινε τὴν ἡμέραν καί τοιοῦτοτρόπως ὁ ἴσος δέν ἐτελείωνε. 'Επὶ τέλους κάποτε ὁ δόλος ἀνεκαλύφθη καί οἱ μνηστῆρες ἀπῆλθον ἀπὸ τὸν Τηλέμαχον νὰ δώσῃ μίαν λύσιν, ἀναγκάζον τὴν μητέρα του νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν μνηστήρων νέον σύζυγον. 'Ο Τηλέμαχος ὑποσχέθη ὅτι θὰ δώσῃ τὴν λύσιν μόλις ἐπιστρέψῃ ἐκ τοῦ ταξιδίου του εἰς 'Ισπάρτην καί Πύλον, ὅπου θὰ ἐληθοφορεῖτο ἀσφαλῶς ἀν ὄντως ἀπέθανεν ὁ πατὴρ του. Ἰβλεπομεν ὅτι τὸσον ἡ Πηνελόπη ὅσον καί ὁ Τηλέμαχος διεχειρίζοντο μετὰ μεγάλῃς συνέ-

ρους ὑπηρετίας του, οἱ ὁποῖοι παρέμεναν πιστοὶ εἰς αὐτὸν καί ἀνέμεναν μετὰ καρτερίας τὴν ἐπιστροφήν του καί τὴν ψυχικὴν ἀγωνίαν τὴν ὁποίαν δοκιμάζει ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ μὴ ἀποκαλύψῃ ποῖος εἶναι οὔτε εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν γυναῖκα του διότι ἐφοβεῖτο ὅτι θὰ τὴν προέδιδεν ἡ ἐκκρηξὶς τῆς χαρᾶς.

'Οταν τέλος τὸ σχέδιόν του ἐπέτυχε καί ὁ κίνδυνος παρήλθε, ὁ 'Οδυσσεύς ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς Πηνελόπης καί ἐν μέσω δακρύων χαρᾶς ἀναπολοῦν τὰ βάσανα τὰ ὁποῖα ἀμφοτέροι ἐπέρασαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μακροχρονίου χωρισμοῦ. 'Επὶ τέλους ὅλα ἐτελείωσαν, μετ' ὀλίγον ὁ 'Οδυσσεύς θὰ θάψῃ τὸν γέροντα Λαέρτην καί θὰ φροντίσῃ νὰ εὕρῃ διὰ τὸν Τηλέμαχον μίαν σύζυγον ἀντατὸν Τηλέμαχον μίαν ἀκόμη Πηνελόπην, εἰαν τῆς «περίφρονος» Πηνελόπης, μετὰ τῆς ὁποίας οὗτος θὰ συνεχίσῃ τὰς παραδόσεις τοῦ ἐνδόξου του γένους, γεινόμενος ἀρχηγὸς τῆς νέας οἰκογενείας, ἡ ὁποία θὰ δημιουργηθῇ.

Εἰς τὴν διήγησιν αὐτὴν τοῦ 'Ομήρου εὐρίσκομεν τὸν πυρῆνα τῆς μοίρας τῆς 'Ελληνικῆς οἰκογενείας. 'Ο σύζυγος ξεσπᾷ ἐκ τῆς ἀντιμέτωπίας τοῦ ἀντιμέτωπος τῆς πατρίδας καί ἄλλοτε διὰ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἔτη σκληρὰ εἰς τὴν ξένην καί νὰ κατορθώσῃ τοιοῦτοτρόπως νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας, τὸν ὁποῖον δέν τοῦ παρέχει εὐκόλως ἡ μικρὰ καί ἄγονος χώρα μας. Φεύγει πλήρης πεποισῆσεως διὰ τὸ μέλλον καί ἡσυχος ὅτι ὅταν κάποτε θὰ ἐπιστρέψῃ θὰ εὕρῃ νὰ τὸν περιμένῃ με ὑπομονὴν ἡ πιστὴ καί ἀφώσιωμένη σύζυγος. Αὐτὴ ἐν τῷ μεταξύ ἐργαζομένη, ὑφαίνουσα «ἴσον» καί ἐπιβλέπουσα τοῦ οἴκου θὰ ἔχῃ ἀναθρεφῇ ἑλληνοπρεπῶς τὸν μέλλοντα πατριάρχην τῆς οἰκογενείας.

Χιλιάδες ἑτῶν ἔχουσι παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ 'Οδυσσεως καί διώκῃς ἡ 'Ελληνικὴ οἰκογένεια, τὸ στήριγμα τῆς πατρίδος, συσπειρωμένη πάντοτε περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, συνεχίζουσα τὰ πεποισμένα τῆς Φυλῆς, στήριζομένη ἐπὶ τῶν ἠθικῶν βάσεων τὰς ὁποίας ἔθεσαν οἱ θεμελιώται τοῦ 'Ε-ἥθους, τῶν ὁποίων τὰς ἀρχάς, τὰς ἐπὶ τῶν ἠθικῶν καὶ τὸν βίον μας περιέγραψε κατὰ τρόπον ἀσύγκριτον ὁ θεῖος 'Ομηρος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

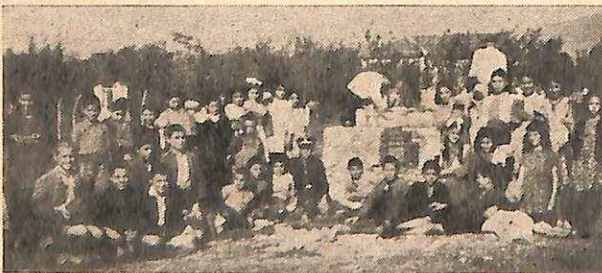
ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Έρυθροσταυρίτισσαι Γυμν. Θηλ. Καλλιθέας με δέματα δια τὸ Γυμν. Ν. Ζίχνης, τὸ ὁποῖον υιοθέτησαν.
Juniors of the High School for Girls Callithea, Athens with parcels for the High School Nea Zichr which they adopted.

Έρυθροσταυρίται τοῦ 9ου Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Ἀθηνῶν μεταφέρουν πέτρες διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς αὐλῆς τοῦ σχολείου.
Juniors of the 9th Elem. School Athens, levelling their playground.

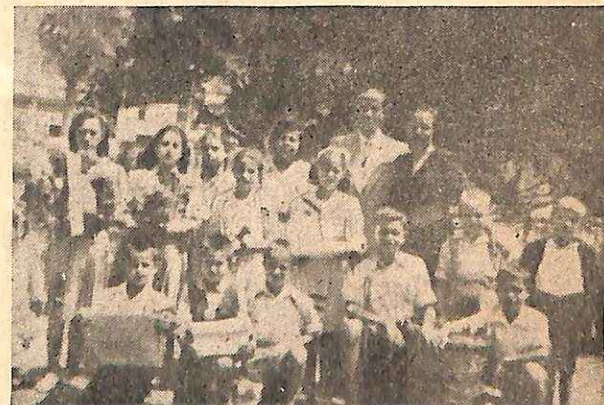
Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Νικοτσάρα - Δράμας βοηθοῦν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἥρώου τοῦ χωρίου των.
Juniors of the Elem. School Nikotsara - Drama helping in the erection of the heroes' tomb.

Έρυθροσταυρίται τοῦ Α' Δημ. Σχολείου Δοξάτου - Δράμας με δέματα διὰ τοὺς τραυματίας.
Juniors of the 1st Elem. School Doxaton - Drama with parcels for the wounded.

Έρυθροσταυρίται τῆς Σχολῆς Κατρανίδου - Κυριαζοπούλου Πειραιῶς ποὺ υιοθέτησαν τὸ Δημ. Σχολ. Γουρνιάδων Εὐρυτανίας.
Juniors of the Private School Katranidou - Kyriazopoulou Piraeus who adopted the Elem. School Gourniades - Eurytania.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ἀγ. Λαυρεντίου με δῶρα διὰ τὸ Κέντρον Ἀναρρωνούντων Βόλου.
Juniors of the Elem. School St. Laurentios visiting the convalescence home.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Λεχαινῶν Ἀμαλίας ψάλλουν τὰ κάλαντα.
Juniors of the Elem. School Lechaina - Amalias singing carols to raise money for the refugee children.

Έρυθροσταυρίται τῶν ΣΤ', Ζ' καὶ Η' Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Δράμας κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν των εἰς τὸ Στρατ. Νοσοκομεῖον.
Juniors of the 6th, 7th and 8th Elem. Schools Drama visiting the Military Hospital.

Έρυθροσταυρίται 19ου Δημ. Σχολ. Β' Περ. Πειραιῶς με γραφικὴν ὕλην διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Δωματίων Καβάλας, τὸ ὁποῖον υιοθέτησαν.
Juniors of the 19th Elem. School, Piraeus, with writing material for the Elem. School Domatia - Kavala which they adopted.

Έρυθροσταυρίτισσαι Α' Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν με δέματα διὰ τὰ ἀνταρτόπληκτα παιδιὰ τῶν ἐπαναπατριζομένων χωρίων τὰ ὁποῖα υιοθέτησαν.
Juniors of the 1st High School for Girls Athens with parcels for the refugee children which they adopted.

Έρυθροσταυρίται τοῦ Δημ. Σχολ. Ἰμέρας Κοζάνης καθαρίζουν τοὺς δρόμους τοῦ χωρίου των.
Juniors of the Elem. School Imera-Kozane cleaning the village streets.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Τετραλόφου - Ἐορδαίας ἰσοπεδώνουν τὸ Γυμναστήριον.
Juniors of the Elem. School Tetralophon - Eordaea levelling their playground.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

(Έκ του τμήματος παροχής α' βοήθειας Ε.Ε.Σ.)

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Αλλά και κάτω από το τραύμα εξασκούμε πίεση με τα δάκτυλα — ένα ή περισσότερα — της άλλης, της ελεύθερης χειρός, για να πιεσθούν κατά πλοίο τέλειο τρόπο τα άγγεϊα που αιμορραγούν.

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ

Υστερα από τραυματισμούς του θώρακος και της κοιλίας, είναι δυνα-

Εικ. 1

τόν να δημιουργηθεί αιμορραγία και το αίμα να συλλέγεται στις δυνάμεις κοιλότητες, δεν εξέρχεται δηλαδή — συνήθως — του σώματος.

Τα συμπτώματα είναι ανάλογα με το ποσόν του αίματος κυρίως που χάνει ο τραυματίας.

Έχει όψι βαρέως πάσχοντος. Είναι άσπρος και ανήσυχος. Η αναπνοή του γίνεται γρήγορη, δύσκολη και επιπολαία. Περιλούεται από ιδρώτα, που είναι εμφανής ιδίως κατά το πρόσωπο. Ο σφυγμός είναι αρχικά ταχύς και εξασθενεί γρήγορα ή βραδύτερα. Τέλος περιπίπτει σε άναισθησία την οποίαν ακολουθεί ο θάνατος (ζωϊκή εξάντλησις).

Η πρώτη βοήθεια σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι η ταχυτάτη και προσεκτική μεταφορά του πάσχοντος σε νοσοκομείο — αφού εφαρμοσθούν όλα αναφέρθηκαν στις γενικές οδηγίες — σε θέσιν ύπτια (άνασκελα) κυρίως.

Ειδικώς, αν είναι περίπτωση θω-

ρακικής αιμορραγίας, ανακουφίζει τον τραυματία ή ανύψωση του κορμού, γιατί ευκολύνεται η αναπνοή του. Η θέσις δηλαδή προτιμώμενη σε ως, για την μεταφορά, είναι η θέσις ή μικροκλιμένου (μισοπλαγιασμένου).

Αν είναι περίπτωσης κοιλιακής αιμορραγίας, η θέσις προτιμώμενη είναι η ύπτια και ενισχύουμε την καρδιακή λειτουργία, ανυψώνοντας τα κάτω άκρα ή περιδένοντες αυτά μέχρι της ρίζης των μηρών, ώστε η κυκλοφορία να περιορισθεί στο υπόλοιπο τμήμα του σώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

I. ΚΑΤΑΓΜΑΤΑ ΑΠΛΑ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ

Η λύσις, ή διακοπή της συνεχείας ενός ή περισσότερων οστών, λέγεται κατάγμα (σπάσιμο).

Όταν δεν δημιουργήθη έξωτερικό τραύμα, το κατάγμα είναι απλό. Τα κύρια συμπτώματα ενός κατάγματος, είναι ο τοπικός πόνος και ή δυσμορφία, ή παραμόρφωσις του μέλους, αλλά και ή δυσχρηστία, ή δυσκολία δηλαδή στις κινήσεις ή και ή πλήρης κατάρτησις της λειτουργίας του άκρου, χειρός ή ποδός.

Η πρώτη βοήθεια σε περιπτώσεις καταγμάτων είναι να συγκρατήσωμε το σπασμένο ή τα σπασμένα κόκκαλα στη θέσι περίπου την ανατομική, τη φυσική, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα μέσα.

Τα προχειρότερα μέσα είναι το χαρτόνι, σανίδα επιμήκη και γενικά ό,τι νομίσωμε πως είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί για τη συγκράτησι των σπασμένων οστών.

Η ενέργειά μας αυτή λέγεται ακινητοποίησις του κατάγματος.

α) Σε περίπτωση κατάγματος του βραχίονος, ή ακινητοποίησις γίνεται — αφού φέρομε περίπου στην ανατομική θέσι του το οστό με μεγάλη προσοχή — με την χρησιμοποίησι αναλόγου μήκους σανιδιών καταλλήλων ή χαρτονιού, το όποιον κόβουμε σαν θήκη. (Εικόν 1).

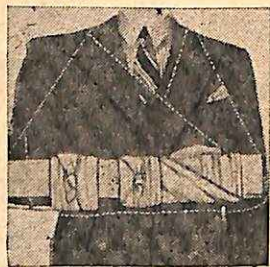
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΝΕΛΗ Ιατρού

Αφού περιδέσωμε την χαρτονένια αυτή θήκη, κρεμάμε το αντιβράχιο (πήχυς) με διττήποτε ύφασμα (πετσέτα-μανδηλι κ.τ.λ.) ή και αναδιπλώνουμε και συγκρατούμε με μία παραπάνω την αντίστοιχη κάτω γωνία του σακκακιού του τραυματίου, σε τρόπον ώστε, πήχυς και βραχίων να σχηματίζουν όρθη γωνία, εικ. 1.

Αν έχουμε μόνο σανιδάκια, χρησιμοποιούμε δύο, και εφαρμόζουμε το ένα, στην έξω επιφάνεια του βραχίονος και το άλλο, στην έσω και τα προσδένουμε κατά τον ίδιο τρόπο, αναρτώντες τον πήχυ άκριβώς όπως δείχνει ή εικόν.

Αν δεν έχουμε κανένα από αυτά τα μέσα, και ή απλή περιδεσις του σπασμένου βραχίονος επί του θώρακος και ή ανάρτησις του πήχεως, θεωρείται αρκετή ως πρώτη βοήθεια. Μεταξύ όμως σπασμένου βραχίονος και ομολόγου ήμισθωρακίου, φροντίζουμε να τοποθετούμε παχύ στρώμα βμβακος, ώστε ο βραχίων να είναι κατά το δυνατόν στον άξονά του.

β) Σε περίπτωση κατάγματος του

Εικ. 2

αντιβραχίου, ενεργοούμε άκριβώς όπως στο κατάγμα του βραχίονος, με τη διαφορά ότι, ή χαρτονένια θήκη ή τα σανιδάκια, θα εφαρμολογούν στον πήχυ, τον όποιον και κρεμούμε κατά τον ίδιο τρόπο. (Εικόν 2).

(Οι στίξεις υποδηλούν το μέσον που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάρτησι του πήχεως).

(Συνεχίζεται)

Το Ταΐναρο

Σ' αυτά τα όρη φύγανε οι παλαιοί Σπαρτιάται, Και είν' αυτοί που λέγονται την σήμερον Μανιάται. Έχτισαν κάστρα στα βουνά και περισσά χωριά, Για να φυλάξουν την τιμή και την ελευθερία...

Με τους στίχους αυτούς αρχίζει την περιγραφή της άγριας και ανυπότακτης Μάνης ένας παλιός γραμματοδιδάσκαλος και ποιητής από τη Μάνη, ο Νικήτας Νήφος, ή Νηφάκος, που έζησεν εκτός της Πατρίδος του τα πιο πολλά χρόνια της ζωής του στην Πόλι, στο Βουκουρέστι και στη Σμύρνη, όπου έσπούδασε, κι αργότερα έδίδαξε στην Καλαμάτα τα τέλη του 18ου αιώνας, χωρίς να προλάβη την Έπανάστασι του 1821. Πράγματι απ' τα πιο παλαιά χρόνια υπήρχε διάχυτη ανάμεσα στο λαό της Μάνης ή πεποίθησις ότι οι Μανιάτες ήταν οι φυσικοί κληρονόμοι της αρχαίας δόξας και των παραδόσεων της Σπάρτης. Κι όταν αργότερα έγινε ή Έπανάστασις του 1769 με την παρακίνησι της Αικατερίνης της Ρωσσίας και την ύλική βοήθειά της, οι Μανιάτες κατήρτισαν μία στρατιά, αρκετά σημαντική για την εποχή εκείνη, που έλαβε το όνομα «Λεγεών της Σπάρτης». Αλλά και κατά την Έπανάστασι του 1821, οι στρατιωτικές δυνάμεις των Μανιατών φέρονται στα έπίσημα χαρτιά και στα ιστορικά συγγράμματα ως «Σπαρτιατικά στρατεύματα».

Η Μάνη αποτελεί τμήμα της Λακωνίας, ή οποία, όπως φαίνεται και στο Χάρτη της Ελλάδος, καταλήγει σε δύο βραχίονας, τον άγριο Μαλέα, θεόρατο στην όψη και φοβερό στην τρικυμία, τόσο, που από τ' αρχαία χρόνια το πέραςμά του το θεωρούσαν παράτολμο και επικίνδυνο οι ναυτικοί: «Αν περάσιν τον Μαλέα λησμόνησε για πάντα τους δικούς σου», έλεγαν οι αρχαίοι. Ο άλλος βραχίων της Λακωνίας είναι το Ταΐναρο, που αν δεν έχη την επιβλητική θεωρία του Μαλέα, όμως φοβίζει κι αυτό τους ναυτικούς, γιατί είναι εξ ίσου επικίνδυνο με τον Μαλέα. Το Ταΐναρο είναι ένας κάβος άξενος και θλιβερός, σκληρός, κοκκαλιάρης και στενόμακρος, όλο βράχους άγριους, σαν μία σκοτεινή και γκρίζα «ταϊνία». Ίσως γι' αυτό να έπηρε το όνομα Ταΐναρον στ' αρχαία χρόνια. Εκεί κοντά, σ' ένα άπόμερο λιμάνι βρίσκονταν στα παλαιά χρόνια ο Ναός του Ασφαλίου Ποσειδώνος, ο όποιος ήταν γεμάτος άφιερώνματα, προσφορές των ναυτικών και των περαστικών ταξιδιωτών που έρχονταν από τη Δύσι ή από την Ανατολή. Και δίπλα στο ναό του Ποσειδώνος, σ' ένα άλλος μέσα, ήταν επίσης κι ένα σπήλαιο λαξευμένο, ίσως τεχνητό, που το θεωρούσαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας ως είσοδο στα Τάρταρα του Άδου. Η παράδοσις διασώθηκε μέχρι και σήμερα ακόμη. Όμως οι τωρινοί κάτοικοι της Μάνης θεωρούν ως είσοδο στον Άδη ένα άλλο σπήλαιο, πολύ πιο τρομερό αυτό, που βρίσκεται πολύ κοντά στη θάλασσα. Ένα παλιό δημοτικό τραγούδι το αναφέρει με τους παρακάτω στίχους, που βάζει ο ποιητής στο στόμα του Χάρου, ο όποιος λέγει στο νικημένο Άκριτικό πολεμιστή, τα παρακάτω λόγια, οδηγώντας τον στη φοβερή του κατοικία κάτω στον Άδη:

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΑ ΑΠΑΤΗΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΗΡΩΪΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

Βλέπεις εκείνο το βουνό, κάτω στον πέρα κάβο, Με τους άπάτητους γκρεμούς που ή θάλασσα τους δέρνει; Εκεί είναι το σπήλαιο μου, που πάει στον Κάτω Κόσμου Που πάει στα Τάρταρα της γής μες τους άποθαμένους.

Το Ταΐναρον ή, όπως λέγεται σήμερα από τους ναυτικούς μας, ο Κάβο Ματαπάς, αποτελεί τη νοτιότερη άκρη της Πελοποννήσου και της Εύρώπης, είναι δε συνέχεια και άκρη της όροσειράς του Ταυγέτου.

Αυτή λοιπόν ή όρεινή ραχοκοκαλιά, ή τόσο ξερή κι άπότομη, του Ταυγέτου είναι ή Μάνη. Αρχίζει απ' το ανατολικό μέρος της Καλαμάτας, από τη λεγόμενη Βέργα του Άλμυρου, όπου οι Μανιάτες αντιστάθηκαν γενναία στις δυνάμεις του Ίμπραήμ Πασσά (24 Ιουνίου 1826) και τον ανάγκασαν να ματαιώσει την εισβολή, που σχεδίαζε στη Μάνη, την κοιτίδα της Έπανάστασεως του 1821. Λίγο πιο κάτω από τη Βέργα του Άλμυρου είναι το έπίνειον Κιτριές, όπου ήταν ή καθέδρα των πρώτων ήγεμόνων της Μάνης, της όποιας οι κάτοικοι όλο το διάστημα της Τουρκοκρατίας στην Ελλάδα, ακόμη και επί Βενετοκρατίας και Φραγκοκρατίας έζησαν ελεύθεροι, αυτόνομοι και ανεξάρτητοι. Από τη Μάνη άρχισεν επίσης ή αντίστασις ενάντια στους Φράγκους κατακτητές της Πατρίδος μας μετά την 4η Σταυροφορία. Κι αργότερα οι Βενετοί αναγκάσθηκαν να περιποιούνται τους Μανιάτες, για να τους έχουν συμμάχους στους πολέμους των κατά των Τούρκων. Και αργότερα πάλι από τα πρώτα χρόνια της Τουρκοκρατίας ή ανήσυχη και ανυπότακτη αυτή χώρα, στάθηκεν, όπως το Σούλι στην Ήπειρο, ένάντια στο ζυγό της δουλείας με τον Κορκόδειλο Κλαδά, τους Μπαχαλαίους, τους Κουμουνδουράκηδες, τους Κοντοσταύλους, τους Γεροκάρηδες, τους Τρουπάκηδες, τους Μαυρομιχαλαίους, τους Νίκλους, και τις άλλες μεγάλες πατριές ή «γενιές» της Μάνης.

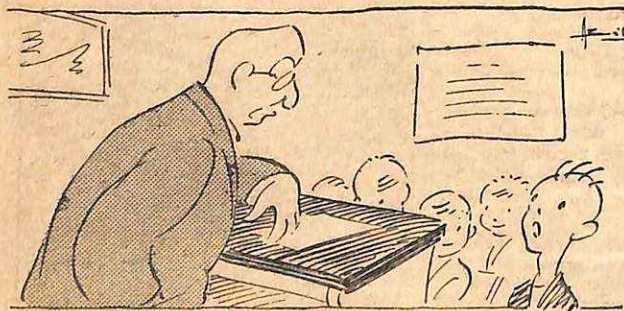
Οι Μανιάτες από παλαιά ήταν όχι μόνον καλοί πολεμιστάι και διάσημοι θαλασσινοί κουρσάροι, αλλά και περίφημοι έξηγητάι όνείρων. Είναι δε έξαιρετικά πλούσιο το λαογραφικό ύλικό, που έχω συγκεντρώσει από τ'α μέρη αυτά τα παραμύθια και παροιμίες και μάλιστα τα πρωτότυπα μοιρολόγια που οι Μανιάτισσες συντάσσουν εκ του προχείρου.

Μολονότι ή Μάνη είναι χώρα έξαιρετικά όρεινή, εν τούτοις στις βουνοπλάγις του Ταυγέτου είναι χτισμένα πληθος χωριά, από τα όποια πολλά έχουν πάρει την όνομασία τους από τις οικογένειες που τα ίδρυσαν και κατοίκησαν σ' αυτά. Αναφέρωμε ανάμεσα στα πολλά τα λεγόμενα «Νικλιάνικα» χωριά, γιατί σ' αυτά κατοικούσε και κατοικεί ακόμη και σήμερα ή μεγάλη πατριά των Νίκλων της Μέσα Μάνης, και της όποιας ένα μεγάλο μέρος πριν από 300 χρόνια κατέφυγε στη Ζάκυνθο. Απ' αυτήν δε την πατριά των Νίκλων κατάγεται και ή μητέρα του έθνικού μας ποιητού Διονυσίου Σολωμού, ή Αγγελικά Νίκη.

Δεν πρέπει να παραλείψωμε και το χωριό Κεχριάνικα απ' όπου κατάγεται ο θρυλικός ήρωας της Πίνδου, Συνταγματάρχης Κώστας Δαδάκης, του όποιου το όνομα αντισταλεί σ' όλα τα Σχολεία της Ελλάδος σαν ίαχη περήφανη του ιστορικού μας «Όχι» στα τραγούδια που ψάλλουν τα Έλληνόπουλα σήμερα.

Γυναίκες της Μάνης με τα μωρά τους.

— Πές μου λοιπόν, Γιώργο, ό όνος τί ζών είναι; — Είναι ζών... ύπερήφανον, που μάς περιφρονεί. — Πώς το κατάλαδες; — Γιατί έμείς τον λέμε «γάϊδαρο», κι' ούτε δίνει σημασία.

ΠΕΝΙΑ ΤΕΧΝΑΣ

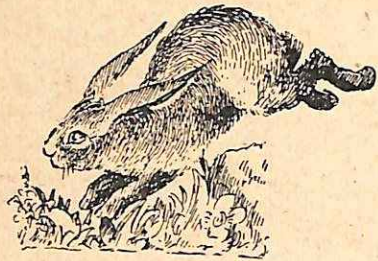
— Τί να γίνη κύρ - Μανώλη ή βενζίνη άκρίθηκε, αναγκάστηκα και έχω να το κάνω τρόλλει.

Δ. ΣΑΡΡΑΝΙΔΗΣ

Σχολή Κατρανίδου - Κυριαζοπούλου, Πειραιεύς

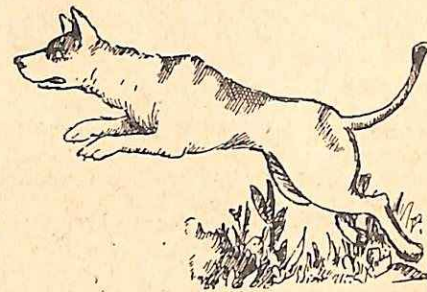
ΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΣΚΥΛΟΣ

A. ΜΕΤΑΞΑ

Μιά φορά κι έναν καιρό, ο σκύλος με το λαγό δεν είχαν τη σημερινή τους έχθρα. Ήταν φίλοι, και μάλιστα φίλοι επιστήθιοι.
Σήμερα όμως είναι θανάσιμοι έχθροι! Και η έχθρα τους αυτή έχει το λόγο της.
Είχαν βαρεθεί στη στεριά ο λαγός και ο σκύλος, κι αποφάσισαν να κάμουν μία μικρή έκδρομη στο γιολό. Ο λαγός είχε την πρωτοβουλία:
— Δεν πετιόμαστε ως τη θάλασσα να κολυμήσουμε;
— Και δεν πάμε, απάντησε ο σκύλος.
Μά μεταξύ των δύο συντρόφων υπήρχε κάποια χτυπητή διαφορά στο γνύσιμο. Ο λαγός ήταν ξυπόλυτος. Ο σκύλος φορούσε επιδεικτικά κάτι

δυο παπούτσια που είχε παραγγείλει στον καλύτερο τσαγγάρη των τετραπόδων της χώρας!
Σάν ξεθασαν στην άκρογιαλιά ο σκύλος έβγαλε τα παπούτσια του και μπήκε στη θάλασσα! Ο λαγός άπομεινε πίσω.
— Μ' αφήνεις, φωνάζει του σκύλου, να φορέσω τα παπούτσια σου;
Ο σκύλος δεν υποψιάστηκε την πονηρή σκέψη του λαγού και του απάντησε πρόθυμα:
— Και δεν τα φοράς!
Ο λαγός φόρεσε τα παπούτσια του σκύλου, είδε πως του πήγαιναν περίφημα και άρχισε να αυτοθαυμάζεται!
— Να περπατήσω λίγο μ' αυτά; ρώτησε ο λαγός.
— Και δεν περπατάς όσο θέλεις! απάντησε με καλωσύνη ο σκύλος.
Ο λαγός άρχισε να περπατάει! Στην αρχή σιγά-σιγά, κατόπιν γρήγορα-γρήγορα και με καμάρι.
— Πώς σου φαίνομαι; ρώτησε το σκύλο από μακριά.
— Πέρδικα καμαρωτή!
Ο λαγός πήρε θάρρος. Και τρέχοντας απομακρύνθηκε αρκετά από το σκύλο! Και σάν απομακρύνθηκε κάμποσο είχε πιά πάρει την απόφασί του. Και φώναξε στο σκύλο:

— Δοκίμασε αν μπορείς να με φτάσεις!
Έτρεξε ξοπίσω του κι ο σκύλος. Μά που να τον φτάσει! Ο λαγός έτρεχε σάν σίφουνας, λές και τα παπούτσια που φορούσε είχαν γίνει φτερά!
Σε λίγο ο σκύλος είχε χάσει τα ίχνη του άπιστου φίλου του.
Θύμωσε! "Όχι, βέβαια, για τα παπούτσια. Ο τρόπος, ο όχι τίμιος που του τα πήρε, τον εξαγριώσε.
Από τότε μεταξύ σκύλου και λαγού υπάρχει έχθρα μεγάλη. Μόλις ο σκύλος ιδεί το λαγό τον κυνηγάει να του πάρη τα παπούτσια! μά κι ο λαγός μόλις μυρίστη σκύλο το βάζει στα πόδια.
ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ο ΤΟΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

(1) Ο τοβοδούλης ο Τότης, που νάνου έχει μπόνι, το βοδοδούλης ο Τότης, που νάνου έχει μπόνι, πάντα του έτρωγε πολύ, μά τώρα... παρατρώνει!

(2) Όλες τις ώρες θα τον δής με μπουκωμένο στόμα, τρώει τη μέρα οκτώ φορές και πάντα... θέλει ακόμα!

(3) Αύτα στο σπίτι φυσικά. Μά και σχολείο βάνει πάν, πάντα κρυφά απ' το δάσκαλο κουλούρια θα μαζάει! Και η μαμά του «τί έπαθες;» μια μέρα τον ρωτά.

«Θά'το μαχιάς».
«Κι ο Τότης της λέει: Αρεττά:»

— Τρώω, μαμά μου, όσο μπορώ, πολύ για να παχύνω, να κάνω αίμα μπόλικο στους ασθενείς να δίνω!

ΤΟ ΒΑΜΠΑΚΙ

ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

1) Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΟΥ

Δεν υπάρχει κανένα άλλο γεωργικό προϊόν που να χρησιμοποιή ο άνθρωπος σε μεγαλύτερη έκταση και σε ποικιλότερες ανάγκες του από το βαμπάκι. Όπου να γυρίσης το μάτι μέσα στο σπίτι βαμπάκι θα συναντήσεις. Στρώματα, σεντόνια, φορέματα, κουρτίνες, μαξιλάρια, γεμίματα επίπλων, λαστίχα αυτοκινήτων, και που δεν χρησιμοποιείται. Το άκαπνο μπαρούτι έχει ως βάσι της κατασκευής του το βαμπάκι και στην Αμερική στρώνουν δρόμους με χονδρό ύφασμα από βαμπάκι ποτισμένο με κατράμι και λένε πως είναι ανθεκτικότεροι, ελαστικότεροι και φθηνότεροι από τους δρόμους τους στρωμένους με χαλίκι. Ο χειρουργός, ο οδοντίατρος δεν μπορούν να εργασθούν χωρίς βαμπάκι και τα νοσοκομεία είναι οι μεγαλύτεροι καταναλωτές.

Βαμπάκερά είδη δεν λείπουν από το σπίτι και του πτωχότερου και του πλουσιότερου ανθρώπου. Υπάρχουν βαμπάκερά είδη πρώτης ανάγκης φθηνότατα και στερεώτατα και είδη βαμπάκερά πολυτελείας πανάκριβα.

Το βαμπάκι λοιπόν είναι απαραίτητο και χρησιμώτατο γεωργικό προϊόν και τα παράγωγά του είναι αναγκαία και προσिता στον πλούσιο και τον πτωχό.

2) ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΑΜΠΑΚΙ;

Το βαμπάκι είναι άσπρες ίνες μονοκύτταρες, που περιβάλλουν το φλούδι του σπόρου της βαμπάκας. Η βαμπάκιά είναι ένα φυτό θάμνος που, ανάλογως του πλούτου της γης και της ποικιλίας, έχει ύψος 50 εκατοστά ως 2 μέτρα. Γίνεται σάν μικρό δεντράκι με κλαδιά και τα φύλλα του μοιάζουν με της μουριάς.

Ζη ένα χρόνο, μερικές όμως ποικιλίες σε θερμά μέρη, μπορούν να ζήσουν και πολλά χρόνια. Υπάρχει ένα είδος που γίνεται μεγάλο δέντρο. Τα λουλούδια της βαμπάκας είναι σάν χωνιά, άσπρα ή κίτρινα ή μενεξελιά. Όταν τα λουλούδια δέσουν κάνουν ένα είδος καρυδιού. Όταν το καρύδι ώριμάσει τελείως ανοίγει στα τέσσερα και από μέσα προβάλλει το βαμπάκι κολλημένο στους σπόρους.

Κάθε βαμπάκιά κάνει 5-20 καρύδια. Κάθε καρύδι έχει μεταξύ 36 και

Ερυθροσταυρίται της Γ' Δημ. Σχολής Προσώτανης Β'. Περιφέρειας φυτεύουν πεύκα. Juniors of the 3rd Elem. School Prosotsani. Drama planting trees.

45 σπόρους και σε κάθε σπόρο είναι κολλημένες 1.300-2.000 περίπου άσπρες ίνες, που το μήκος τους είναι από 20 χιλιοστά ως 50 χιλιοστά του μέτρου, ανάλογως της ποικιλίας του βαμπάκιου. Οι λεπτότατες αυτές ίνες, που έχουν μεγάλη αντοχή, όταν στριφτούν ή μία γύρω στην άλλη κάνουν το νήμα ή την κλωστή και πολλές φορές έχει αντοχή όσο και μία σιδερένια λωπάχη κλωστή. Οι ίνες του βαμπάκιου είναι ένα είδος σωλήνος, δεν είναι δηλ. γεμάτες μέσα. Αυτός είναι ο λόγος που τα βαμπάκερά ύφασματα είναι ζεστά τόν χειμώνα και δροσερά τόν καλοκαίρι, γιατί κρατούν ένα στρώμα αέρος σάν μονωτικό, πράγμα που δεν μπορεί να πετύχη το τεχνητό βαμπάκι. Το βάρος του σπόρου, μαζί με τις ίνες, που έχει κάθε καρύδι είναι 4-7 γραμμάρια και απ' αυτά το 1/3 είναι το βάρος του βαμπάκιου και τα 2/3 το βάρος του σπόρου. Κάθε ίνα ζυγίζει 0,019-0,042 του γραμμαρίου.

Φανταστήτε λοιπόν πόσων χιλιάδων

καρυδιών το βαμπάκι και πως ατελείωτος αριθμός ινών χρειάζεται για να γίνει ένα σεντόνι, ένα ποκάμισο.

3) ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ

Μολονότι είναι τόσο διαδεδομένο και τόσο χρήσιμο το βαμπάκι, είναι καινούργιο σχετικώς είδος, για την Ευρώπη τουλάχιστον. Η διάδοσί του άρχισε γύρω στα 1600 μ.Χ., αλλά κυρίως μπήκε σε κοινή μεγάλη χρήση από το 1800 και ύστερα, όταν με την εφεύρεσι της εκκοκκιστικής μηχανής μπόρεσαν να χωρίσουν τις ίνες από το σπόρο με μικρή δαπάνη. Οι αρχαίοι, όπως ξέρετε, ντύνονταν και χρησιμοποιούσαν για στρώματα κλπ. είδη σπιτιού το μαλλί ή το λινάρι ή καννάβι. Είναι βέβαιον όμως, ότι στις Ινδίες ήταν γνωστό το βαμπάκι από, τουλάχιστον, 3.000 χρόνια π.Χ., γιατί και στα Ίερά Ινδικά βιβλία το βλέπομε και αρχαίοι περιηγείται το περιγράφουν.

Δεν είμαστε βέβαιοι αν στην αρχαία Ελλάδα ήταν γνωστό το βαμπάκι. Ο Πausanias αναφέρει ότι

στην Ήλεια έκαλλιεργόταν ένα κλωστικό είδος «βύσσο» για να το χωρίση από το λινάρι και καννάβι, δεν είναι όμως βέβαιο αν έννοούσε το βαμπάκι. Οι πρώτοι άποικοι της Αμερικής βρήκαν το βαμπάκι ως άγριο φυτό.

Τό όνομα βάμβαξ ή βαμπάκι ή μπαμπάκι ή Coton Γαλλικά ή Cotton Αγγλικά δεν είναι Έλληνικό. Είναι παραφθορά Αραβική Kutun.

Δυσκολία μεγάλη παρουσιάζει το χωρίσμα των ινών από το σπόρο και γι' αυτό δεν είχε πάρει μεγάλη διάδοσι.

Οι άνθρωποι παιδεύονταν μέρα νύχτα να κάνουν το χωρίσμα με τα χέρια και οι μαύροι σκλάβοι δούλευαν σ' αυτήν την προσπάθεια μέρα και νύχτα, ώπου ο νεαρός Αμερικανός Whitney στα 1793 βρήκε τόν τρόπο να κάνει την δουλειά αυτή μηχανικά. Από τότε ήρθε επανάσταση στην κλωστοϋφαντουργία και το βαμπάκι κατέκτησε τόν κόσμο άστραπιαώς. Χάρης στο βαμπάκι ή Αμερική είδε τόν χρυσό αιώνα και στην Αμερική λένε «το βαμπάκι ή βασιλιάς», «the king cotton» και η Αμερική έγινε ή μεγαλύτερη εξαγωγική χώρα τού κόσμου σε βαμπάκι. Πριν λίγα ακόμη χρόνια παρήγε τόν 70 τοίς εκατό τού βαμπάκιου τού κόσμου.

Στη χώρα μας στα 1938 ή παραγωγή τού βαμπάκιου σκέπαζε τις ανάγκες της βιομηχανίας μας, ενώ πριν από 6 χρόνια έδινε μόνο τόν ένα έκτο και είμαστε υποχρεωμένοι τόν υπόλοιπο βαμπάκι να τόν φέρνωμε από τόν εξωτερικό.

Στην κατοχή ή παραγωγή τού βαμπάκιου έπεσε πάρα πολύ, γιατί οι γεωργοί προτιμούσαν να καλλιεργήσουν όσπρια και καλαμπόκι, παρά βαμπάκι που τόν είχε άπλόγη ανάγκη ή έχθρος. Τώρα με τόν πόλεμο ξαναρχίζει πάλι ν' αυξάνη ή καλλιέργεια και σε λίγα χρόνια πιστεύομε να παράγωμε όσο βαμπάκι μας χρειάζεται και περισσότερο ακόμη γιατί συμφέρει στόν τόπο μας.

Τό πως καλλιεργείται, πως μαζεύεται, πως εκκοκκίζεται (πως χωρίζουν οι ίνες από τόν σπόρο) και πως γίνεται νήμα και ύφασμα θά τόν πούμε άλλη φορά.

Ερυθροσταυρίται τού Δημ. Σχολ. Λαρυμνής Λοκρίδος φυτεύουν πεύκα εις την αυλήν τού σχολείου. Juniors of the Elem. School Larvynni Lokris planting pine trees.

Κάθε μηχανή που μένει άχρησιμοποίητη και άδουλετη σκουριάζει. Το ίδιο συμβαίνει και με την ανθρώπινη μηχανή που όταν μένει σε άδρανεια παθαίνει βλάβες. Και ναί μὲν οι βλάβες αυτές δεν φαίνονται αμέσως και δεν έχουν επίδραση στην παιδική ηλικία, όταν όμως αργότερα παραστή ανάγκη — και παρουσιάζονται τόσες και τόσες δυστυχώς στη βιοπάλη — να επιστρατεύσουμε τον οργανισμό μας για να βγάλει πέρα μία κάπως δύσκολη δουλειά ή να αντέξει σε μία αρρώστια, τότε καταλαβαίνουμε το κακό που κάναμε στον εαυτό μας να τον κρατούμε μακριά από τις υγιεινές και ωφέλιμες κινήσεις. Γιατί ζωή είναι κίνηση. Χωρίς κίνηση δεν μπορεί να ζήσει κανένας οργανισμός. Κάθε κίνηση έχει ένα ωρισμένο αποτέλεσμα. Οι κινήσεις αυτές, που έχουν κάποιο σκοπό ωρισμένο, είναι οι σωματικές ασκήσεις που το σύνολό τους ονομάζουμε γυμναστική.

Ο σημερινός τρόπος της ζωής και τα διάφορα μηχανικά μέσα που υπάρχουν τώρα, κάνει τους περισσότερους ανθρώπους να κινούνται λιγότερο απ' ό,τι πρέπει. Έτσι οι κινήσεις μας δεν είναι αρκετές για όλες τις ανάγκες της κινήσεώς μας μηχανής. Γι' αυτό τον λόγο η γυμναστική γίνεται απαραίτητο συμπλήρωμα στις κινήσεις κάθε ατόμου κι έτσι εξηγείται — περισσότερο στους μεγάλους — ή τάσις για την εκτέλεση κινήσεων που μοιάζουν με τις γυμναστικές ασκήσεις. Αυτό συμβαίνει περισσότερο με τους, κάνουν καθιστική δουλειά. Θα παρατηρήσατε, ίσως, ότι πολλοί από αυτούς συχνά σηκώνονται από τη θέσις τους, όπου έχουν «πιστή» από το πολύ σκύψιμο στη γραφική δουλειά, και άσυναίσθητα γέρνουν το κορμί τους προς τα πίσω μαζί με μια έκταση των χεριών. Η κίνηση αυτή γίνεται έντελως μηχανικά, ευχαριστεί όμως και άνακουφίζει γιατί αποτρέπει μία φυσική αντίδραση στο «πιστή»

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Ο διάσημος γλύπτης Ροντέν έκάλεσε μία μέρα σε γεύμα μερικούς φίλους του. Μετά το γεύμα τους ώδηγησε στο εργαστήριό του για να τους δείξει τα έργα του.

Μπαίνοντας μέσα, το μάτι του έπεσε σε μία κακοτραβηγμένη γραμμή επάνω σε ένα μισοτελειωμένο έργο του.

Ζητεί συγγνώμη και κάθεται να διορθώσει την ατέλεια.

Ενώ διόρθωνε ανέκαλυπτε κι άλλες και απορροφημένος συνέχισε το έργο του, ξεχνώντας ότι πίσω του στεκόταν οι φιλοθενόμενοι του.

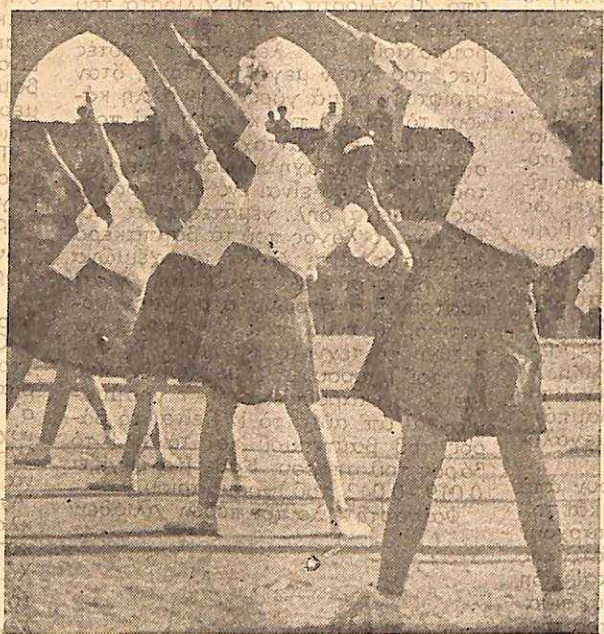
Έτσι πέρασε μισή ώρα, ύστερα μία χωρίς ούτε λέξη να απευθύνει στους παρευρισκόμενους, τους οποίους είχε έντελως ξεχάσει.

Όλη του η προσοχή είχε συγκεντρωθεί στο έργο του. Όταν τελείωσε, ότι είχε να κάνει άφηκε ένα άναστεναγμένο άνακουφισμένος και γυρίζοντας να φύγει είδε τους φίλους του να περιμένουν άκίνητοι εκεί.

— Κατάλαβα λέγει τότε ένας από αυτούς πού είναι το μυστικό της επιτυχίας του μεγάλου Καλλιτέχνη.

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΥΓΕΙΑ

ΣΠ. ΑΥΛΟΝΙΤΗ

σιμο» που αισθάνεται αυτός που είναι άναγκασμένος να κάθεται συνεχώς πολλές ώρες γυμνός στα χαρτιά του. Πώς όμως θα διαλέξουμε τις ασκήσεις που θα συμπληρώσουν τις άτελεις κινήσεις της εργασίας μας;

Και άλλοτε από τις στήλες αυτές δώσαμε μία σειρά από ενδιαφέρουσες, άπλες και ωφέλιμες ασκήσεις, που βασίζονται στο ελεύθερο σύστημα γυμναστικής.

Όσοι εφαρμόζουν τις άπλες αυτές κι ευχάριστες ασκήσεις πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι κάθε μία απ' αυτές πρέπει να γίνεται άπαλα, χωρίς βία και ένταση. Την πρώτη έβδομάδα κάθε άσκησης πρέπει να γίνεται δυο φορές, την δεύτερη τρεις, την τρίτη τέσσερις. Ανάλογα με την ευχαρίστη-

σι, που σάς παρέχει συναισθηματικά κάθε άσκησης, μπορείτε να την επαναλαμβάνετε — μετά τον πρώτο μήνα της έφαρμογής της — χωρίς όμως και να κάνετε κατάχρησι. Σωστό είναι οι γνωστές πιά ασκήσεις να γίνονται μετά τον πρώτο μήνα, έξη φορές ή κάθε μία.

Είναι άπαραίτητο επίσης η γυμναστική να γίνεται τις πρώινες ώρες και μάλιστα άμέσως μετά το ξύπνημα, σε άνοιχτό χώρο ή εν άνάγκη σε δωμάτιο, αλλά και καλά αεριζόμενο. Η γυμναστική δεν πρέπει να γίνεται ποτέ με ρούχα. Το περισσότερο που μπορεί να φορη κανείς είναι μία φαγελλίτσα άθλητική και ένα παντελονάκι κοντό. Οι ασκήσεις πρέπει να είναι ρυθμικά συνδεδεμένες μεταξύ τους, να μη διαρκούν δε ποτέ περισσότερο από 15—25 λεπτά της ώρας και τότε μόνο, αν έχετε συνηθίσει σ' αυτές τουλάχιστο επί ένα μήνα. Τις πρώτες έβδομάδες η γυμναστική σας δεν πρέπει να περνά τα πέντε έως δέκα λεπτά της ώρας. Οι ελεύθερες ασκήσεις διακρίνονται για την προτίμησή τους στις συχνές και βαθιές εισπνοές. Γι' αυτό και επιβάλλονται, ταυτόχρονα με τη γυμναστική, και άνάλογες εισπνοές και εκπνοές βαθύτερες από τις συνηθισμένες.

Μη νομίζετε ότι επειδή είστε παιδιά και δεν αισθάνεσθε τόσο πολύ την άνάγκη των ασκήσεων ότι μπορείτε να τις παραμελήσετε. Όπως είπαμε και στην άρχή, τα κακά αποτελέσματα από την έλλειψη γυμναστικής φανερώνονται αργότερα και δεν πρέπει να είναι κανείς έπιμηθεύς αλλά προμηθεύς.

Με τη γυμναστική δεν καλυπνούνται μονάχα οι σωματικές καλλότητες, αλλά ενισχύεται το άτομο με θέληση, θάρρος, αυτοπεποίθηση, έτοιμότητα, όξυνση, κρίση και αποφασιστικότητα και διαπλάσσεται ο χαρακτήρας του με άξιολογη άνάπτυξη των πνευματικών και ψυχικών άρετών.

Η συγκέντρωσις, η επιστράτευσις όλων των δυναμειών και όλης της σκέψεως σε ένα μόνο πράγμα θα μος κάνει να επιτύχουμε ό,τι επιδιώκουμε.

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Θάρω κοντά σου μίαν αύγή, μικρούλα μου πατρίδα με τη χαρά της άνοιξης, σαν λυώσουνε τα χιόνια θάρω και θ' αύρω τη χαρά και τη γλυκειάν έλπίδα που μακριά σου έχασα στής ζεντιτιάς τα χρόνια. Πόθησα τόσο για να δώ, τους δρόμους, τα στενά σου την όμορφή σου έκκλησιά, τα γέρικα πλατάνια τη γαλανή σου θάλασσα, με τα μικρά νησιά σου και ν' άγναντώσω ήσυχη τα κοντινά λιμάνια. Θάρω γλυκειά πατρίδα μου και θαύρω τη γαλήνη στην ήρεμή σου τη ζωή, με την άπλη τη χαρή θάρω, κι η άγια σου ή πνοή τους πόνους, θ' απαλύνει κι η πονεμένη μου καρδιά νέα ζωή θα πάρη!

ΟΛΓΑ Π. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΥ

ΠΑΛΑΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΜΥΘΟΙ

Έλαφίνα, Λεοντάρι κι Άλεωού

Το Λεοντάρι μία φορά έτυχε, λέει, νάχη τόσο βαρύ συναχι, που σαν τη βρύση την παληά έσταξ' ή δόλια μύτη του, και μέρες έμενε γι' αυτό κλεισμένο μέσ' στο σπίτι του.

Όμως 'κεί μένα τρόφιμα πολλά δεν είχε κρύψει κι όλο του λιγοστεύανε. Μ' αν το φαί του λειφή;

Ποιός να φάη θα του φέρη; Και την Άλεπού καλεί, πούναι στο μυαλό ξεφτέρι, κ' έτσι τώρα της μιλεί:

— Ένα έλαφι ζωντανό αν μωρέσης να μου φέρης, ένα δώρο μου τρανό θα σου δώσω. Να το ξέρης.

Κ' είπ' εκείνη: Και γι' αυτό άμφιδάλεις, Λεοντά μου; Μέσα σε μισό λεφτό θα σ' το φέρω, βασιληά μου.

» Το Λεοντάρι, ο βασιληάς, πεθαίνει ώρα την ώρα και σκέφτηκε το στέμμα του σε ποιόν ν' άφήση τώρα. Στον μπάρμπα 'Ιπυπόταμο; Απ' όλα τ' άλλα αγρίμια, ο πρώτος και καλύτερος, μα μόνο στην άσκημα.

Ερυθροσταυρίται Α' Δημοτ. Σχολ. Αιτωλικού φυτεύουν δένδρα. Juniors of the 1st Elem. School Aetolikon planting trees.

Όδηγία προς τους πεζούς

Από το βιβλίο «Κυκλοφορία Πεζοί-Αυτοκίνητων» των κ.κ. Α. Μαρκοπούλου και Α. Γεωργουλέα, Αστνομικών Τροχαίας.

Χρειάζεται μεγάλη προσοχή όταν πρόκειται να περάσετε εμπρός από όχημα ή άλλο εμπόδιο το όποιον δεν σας επιτρέπει να δητε καλά την κίνηση του δρόμου που πρόκειται να διασχίσετε γιατί στην περίπτωση αυτή μπορεί να εμφανισθώτε ξαφνικά εμπρός σε κατερχόμενο όχημα, όποτε δεν θα έχη τον άπαιτούμενο καιρό να σταματήσει ή να άνακόψη ταχύτητα.

Και με μιάς ή Έλαφίνα με τα λόγια αυτά κ' εκείνα έξιπλάστηκε ή κούτη, και τρέχала ξεκινάει με την Άλεπού και πάει, δίχως άλλα να σκεφτεί.

Μόλις την είδε ο Λεόντας παχειά, καλοθερμεμένη — αυτά είν' τα χαρίσματα που ζήταγε — τα κύρια στην Άλεπού μας έδωσε την τετραπερασμένη θερμά συγχαρήτρια, ανταλλάσσοντας, για τον περίφημο μεζε που χάρισμα του ψώνισε, και την κουτοδιαδοχισά ευθύς... τη χειροτόνησε!

Και πέφτει τώρα στο φαί. Τρώει μπριζόλες, δημπούτι, κι όλο μουγκρίζει ενώ μασά: Καλή χαψιά και τούτη! Μα δεν κρατά κ' ή Άλεπού και μ' ένα μακροδοούτι τα καταφέρνει ξαφνικά και το κεφάλι άρπάζει, τ' άνοίγει, παίρνει το μυαλό κ' εύθες το κατεδάζει. Σε λίγο να κι ο βασιληάς άρπάζει το κεφάλι. Κι αφού τη γλώσσα έφαγε και ό,τι άλλο πρέπει, ψάχνει στο τέλος για να βρη και το μυαλό να βγάλη, αλλά μυαλό... δε βλέπει!

Μα πούναι το μυαλό, ρωτά. Και ή πανούργα δείχνοντας του ζωύ την καυκάλα:

— Μ' αφού τα πίστεψε όλα αυτά, θα πή δώ μέσα πώς μυαλό δεν είχε ούτε σταλα.

ΑΝ. ΒΝ.

Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Βαφειοχωρίου. Κιλκίς εις τον σχολικόν κήπον. Juniors of the Elem. School Vaphiochorion. Kilkis in their school garden.

Είναι τώρα η εποχή των πορτοκαλιών και αξίζει να γίνει λόγος γι' αυτά.

Τα πορτοκάλια κατέχουν την πρώτη θέση μεταξύ των υγιεινών και δροσιστικών φρούτων. Ο χυμός των πορτοκαλιών, κατά τη γνώμη ενός καθηγητού, περιέχει 86,7% νερό, 11,43% σακχαρώδεις ουσίες, 0,69% άζωτούχους ουσίες και 0,26% λιπαρές ουσίες. Ο φλοιός του πορτοκαλιού με την πίεση δίνει μεγάλη ποσότητα αιθέριου ελαίου.

Το πορτοκάλι είναι ένας καρπός εξαιρετικός, ζουμερός, δροσιστικός, εύπεπτος, μυρωδάτος, αντισπασμωδικός, αντισκορβουτικός πρώτης τάξεως, σωτήριος ιδίως για τα θερμά κλίματα και για τη ζεστή εποχή.

Οι άρρωστοι, που πάσχουν μάλιστα από γαστρικές διαταραχές, πυρετό με δίψα έντονη, και εκείνοι που βρίσκονται στην ανάρρωση, ανακουφίζονται θαυμάσια, όταν ροφούν το χυμό ή πίνουν πορτοκαλάδα.

Όσοι έχουν στομάχι αδύνατο και εκείνοι, που βρίσκονται στην ανάρ-

ρωση, πρέπει να απορρίπτουν τα μεμβρανώδη μέρη του πορτοκαλιού και να περιορίζονται στο χυμό. Η πορτοκαλάδα είναι άριστο ποτόν αναψυκτικό, αντιφλογιστικό και κάπως ευκοίλιο.

Η πορτοκαλάδα γίνεται ως εξής: Παίρνουμε 4 πορτοκάλια και 40 δράμια ζάχαρη σε τεμάχια. Τρίβουμε το φλοιό με τη ζάχαρη, ώπου να βγεί όλο το κίτρινο. Τη ζάχαρη βάζουμε σε δοχείο. Στύβουμε έπειτα τα πορτοκάλια και βγάζουμε το χυμό, που τον χύνουμε άνω στη ζάχαρη. Προσθέτουμε 650 δράμια κρύο νερό και, αφού λιώσει η ζάχαρη, περνούμε το όλον από λεπτό τρυπητό.

Η πορτοκαλάδα δεν πρέπει να μένει πολλή καιρό. Θα πίνεται σε μικρές δόσεις και συνεχώς από τους άρρώστους.

Τα μικρά παιδιά, που τρέφονται με συμπυκνωμένα γάλατα ή με κονσέρβες, διατρέχουν τον κίνδυνο να προσβληθούν από αναιμία, από σκορβούτο και να μην αναπτυχθούν φυσιολογικά. Γι' αυτά τα μικρά το πορτο-

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ
Καθηγ. Πανεπιστημίου Αθηνών.

κάλι προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες. Δυό κουταλιές της κομπούτας χυμός την ημέρα είναι αρκετός.

Το πορτοκάλι θεωρείται επίσης ως καλλυντικό πρώτης τάξεως, για να διατηρηθεί το ωραίο χρώμα του δέρματος. Η καλλυντική αυτή ιδιότητα των πορτοκαλιών ήταν γνωστή και σε παλαιότερες εποχές. Ένας Ιατρός, ο Μονέν, αθεντία στα ζητήματα της καλλονής, γράφει: «Για να διατηρηθεί το ωραίο χρώμα, συμβουλευόμε τα πορτοκάλια, των οποίων η σωτηρία επίδραση έθεβαιώθηκε μύριες φορές. Το πορτοκάλι είναι μια τροφή για το δέρμα».

Η πορτοκαλοθεραπεία συνεστήθη πάντοτε ως αξιόπιστη για δυσπεπτικούς από ανεπάρκεια και για δυσκοιλίους από άτονία των εντέρων. Έπαναφέρει την όρεξη και διευκολύνει άλλως διόλου ιδιαίτερος τη χώνευση.

ΑΠΟΜΗΝΟΜΕΥΜΑΤΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Έκει όπου φικιαναι τις θέσεις εις τους Μύλους ήρθε ο Ντερινύς (έννοει τον ναύαρχο Δεριγνύ) να με ιδή. Μου λέγει: «Τί κάνεις αυτό; Αύτες οι θέσεις είναι αδύνατες! Τι πόλεμον θα κάμετε με τον Μπραϊμνι αυτού;—Του λέγω, είναι αδύνατες οι θέσεις κι εμείς, όμως είναι δυνατός ο Θεός όπου μάς προστατεύει! και θα δειξώμεν την τύχη μας σ' αυτές τις θέσεις τις αδύνατες. Κι αν είμαστε όλοι εις το πλήθος του Μπραϊμνι, παρηγοριόμαστε μ' έναν τρόπον, ότι η τύχη μάς έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Ότι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θέρια πολεμούν να μάς φάνε και δεν μπορούνε τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και οι όλοι αποφασίζουν να πεθάνουν! κι όταν κάνουν αυτήν την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν. Η θέση όπου είμαστε σήμερα έδω είναι τοιούτη και θα ιδούμεν την τύχη μας οι αδύνατοι με τους δυνατούς.

«Τρέ μπιέν», λέγει κι ανελώρησε ο ναύαρχος.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ

ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 11)

παϊκές χώρες έρχεται πρώτη μαζί με την Ιταλία. Κάθε χρόνο πληρώνει τον βαρύτερο φόρο στην τρομερή αυτή άρρώστεια. Κάθε καλοκαίρι το τρίτον από τους κατοίκους της χώρας μας προσβάλλεται από έλονοσία και σε καιρό επιδημίας πολύ λίγοι μένουν άπρόσβλητοι.

Οι προσβληθέντες από έλονοσία καταντούν έρείπια ανθρωπίνων οργανισμών. Δεν μπορούν να αντιτάξουν καμμία αντίσταση κατά των λοιμωδών νόσων. Η ζημία λοιπόν που η έλονοσία επιφέρει στον Έθνικό πλούτο είναι άνυπολόγιστη.

Ο Άγγλος Jones ίσως είχε δίκιο όταν ύπεστήριζε ότι η εξέλιψις του μεγαλείου της αρχαίας Ελλάδος και η ολοκληρωτική παρακμή της όφείλεται κατά ένα μέγα μέρος στην ολεθρία επίδρασι των έλνδων.

Τώρα που ο Δρ. Müller ολοκλήρωσε το έργο του Α. Laveran και του Ron. Ross ως έλπισουμε, ότι επί τέλους θα νικήσουμε τον άπαισιο έχθρο μας και ελεύθεροι θα βαδίσουμε στα πεπρωμένα μας.

Π. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ κ.λ.π. ΜΗ- ΝΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ερωτήσεων
1) Ο Αύγουστος.
2) Το 1204.
3) Ο Γάλλος Λαίψ.

Αίνιγμάτων
1) Ψυχή.
2) Λαμία.

Σκάλας
1) Άνά, 2) Άννα, 3) Άσπρα, 4) Άκαρπα, 5) Άστέρια, 6) Άμάρτημα, 7) Άλεξάνδρα.

Σταυρολέξου
Οριζόντιως: 1) Ίδαν.—Άρμα, 3) Άσός, 4) Άτι.—Όλα, 5) Μά-ερ, 6) Ντό Όνε, 7) Σίτας, 9) Σώμα.—Ήνια.

Καθέτως: 1) Ίερά — Νέος, 3) Άίμος 4) ΣΟΣ — Ίνα, 5) Τά — ΑΤ, 6) ΑΣΟ — Όρη, 7) Σωρός, 9) Αίμα — Έπτά.

Παραγωγής
Πάρος — Χίος — τήΝος — Δήλος — σάμος — σύρος — ΠΙΝΔΟΣ.

Κυβολέξου
Σόλα — Όναρ — Λάμα — Άραφ.

Συνθέσεως
Β,ΟΛΟΣ — Ο,ΜΗΡΟΣ — Λ,ΑΓΑ-
ΝΟΝ — Γ,ΑΣΤΗΡ — Α,ΚΥΡΟΣ —
Σ,ΤΟΚΟΣ = ΒΟΛΓΑΣ.

Διπλής Άκροστιχίδος
ΜΑκεδών — ΑΔάμ — Διδύμος —
ΕΓεστα — ΡΗνος — ΑΣΚληπός.

Ρόμβου
Α — ΚΡΑ — ΚΥΤΙΑ — ΑΡΤΕ-
ΜΙΣ — ΑΙΜΟΣ — ΑΙΣ — Σ.

Πυραμίδος
1) Ν, 2) ΡΕΞ, 3) ΑΞΙΟΣ, 4) Α-
ΠΟΛΛΩΝ, 5) ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ, 6) ΕΠΑ-
ΝΑΣΤΑΣΙΣ. Οι σταυροί κάθετα ΝΕΙ-
ΛΟΣ.

Άκροστιχίδος
Τήνος — Άμοργός — Μήλος —
Εύβοια — Σύρος — Ίος — Σάμος
= ΤΑΜΕΣΙΣ.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΥΙΟΘΕΣΙΑ 180 ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Με συγκίνησιν, την οποίαν συμμερίζον-
ται ασφαλώς όλοι οι Έλληνες αναγγέ-
λομε ότι μέχρι της 25ης Φεβρουαρίου 1950
190 Σχολεία Μέσης και Δημοτ. Έκπαιδευ-
σεως άπήντησαν στην έκκλησή μας της 15ης
Σεπτεμβρίου 1949 για υίοθεσία Σχολείων
έπαναπατριζομένων ή κατεστραμμένων χω-
ρίων.

Ο αριθμός αυτός που μαρτυρεί την άλ-
ληλεγγύην των Έλληνοπαίδων άποτελεί
τίτλον τιμής δια τον όποιον ούτι δικαιούν-
ται να υπερηφανεύονται.

Καθημερινώς φθάνουν εις τὰ Γραφεία
μας τὰ συμπαθητικά δέματα των παιδιών
με γραφικήν ύλην, σαπούνι, τρόφιμα, είδη
ίματισμού κλπ., τὰ όποια και στέλλονται
άμέσως στον προορισμό τους.

★

Σ η μ.—Έπειδή στο περασμένο φυλλάδιο δεν έδη-
μοσιευθή πλήρης ο κατάλογος των Σχολείων της Β'
και Γ' Περιφέρειας Αθηνών Δημοτικής Έκπαιδύσεως
τον δημοσιεύουμε συμπληρωμένο.

Β'. ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦ. ΑΘΗΝΩΝ

26ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κάτω Καλεντίνης
Άρτης.

1ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κομένου Άρτης.
5ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Λιγγιάδων Ίωαννίνων.
22ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Άετοράχης Ίωαννίνων.
16ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Γορίτσας Ίωαννίνων.
24ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Πετρολίου Τρικκάλων.
3ον Δημ. Σχ., το Δημ. Σχ. Άγ. Τριάδος Ίωαννίνων.
21ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Βράχου Καστοριάς.
32ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Χιονάτου Καστοριάς.
11ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κίωτου Κοζάνης
και Κόττας Φλωρίνης.

7ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Άγνάντων Άρτης.
8ον Δημ. Σχ., το Δημ. Σχ. Άνω Καλεντίνης Άρτης.
19ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Καρυσκάδων Εύρυτ.
25ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Λάσπης Εύρυτανίας.
12ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Δρακοσπηλιάς Φθιώτιδος.
13ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Τειχίου Φωκίδος.
10ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κάτω Πεδινών Ζαγο-
ρίου Μετσόθου.

11ον Δημ. Σχ., το Δημ. Σχ. Μεσοβουνίου Ίωαννίνων.
27ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Γαρδικίου Φιλιατών.
30ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Έλαίας Θεσπρωτίας.
35ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Πωγωνιανής Πωγωνίου.
2ον Δημ. Σχολ. Αμαρουσίου, το Δημ. Σχολ. Πλαγιάς
Κιλκίς.

Δημ. Σχολ. Ψυχικού, το Δημ. Σχολ. Άνατολικού
Κοζάνης.

Δημ. Σχολ. Κάτω Ήρακλείου, το Δημ. Σχολ. Μαυρο-
νόρου Κοζάνης.

1ον Δημ. Σχολ. Κηφισιάς, το Δημ. Σχολ. Φλαμπούρου
Σερρών.

1ον Δημ. Σχολ. Αμαρουσίου, το Δημ. Σχολ. Μαυρο-
λόφου Σερρών.

Γ' ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦ. ΑΘΗΝΩΝ

1ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Λαχανοκάστρου - Πω-
γωνίου.

2ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κάτω Ίωνικού Ξάνθης
και Τρίστενον Δωρίδος.

3ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Λάσπης Εύρυτανίας.
6ον Δημ. Σχ., το Δημ. Σχ. Σαρανταπόρου Έλασσόνας.

8ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Πετροχωρίου Τρικκάλων.

9ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Γεροπλάτανου Πωγωνίου.
10ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Άετού Φλωρίνης.
14ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Παληάς Καβάλας -
Καβάλας.

15ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κρυόθρυσης Ζαγορίου
Μετσόθου.

16ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Σκουληκαριάς Άρτης.

17ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Παλούμπας Γορτυνίας.

19ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Έλάτης Ζαγορίου
Μετσόθου.

20ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κοτυλίου Όλυμπίας.

21ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Έμπορίου Κοζάνης.

22ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Δροσάτου Κιλκίς.

23ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Χαλκιοπούλου Αίτω-
λοακαρνανίας.

24ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Άνάβρας Φθιώτιδος.

25ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Φτέρης Φθιώτιδος.

26ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Χώσεφι Άρτης.

27ον Δημ. Σχ., το Δημ. Σχ., Άηδονοχωρίου Κονίτσας.

Δημ. Σχολ. Άγίων Άναργύρων Άττικής, το Δημ. Σχ.
Ψηλόδωραχου Αίτωλοακαρνανίας.

1ον Δημ. Σχολ. Άσπροπύργου Άττικής, το Δημ. Σχ.
Χρυσοράχης Ίωαννίνων.

2ον Δημ. Σχολ. Άσπροπύργου Άττικής, το Δημ. Σχ.
Δαδώνης Λάκκας Σουλίου.

Δημ. Σχολ. Άγ. Ίωάννη Ρέντη Αθηνών, το Δημ. Σχ.
Άρβανιτοκερασιάς Μαντινείας.

1ον Δημ. Σχολ. Έλευσίνος, το Δημ. Σχολ. Παληόχου-
νης Αρκαδίας.

2ον Δημ. Σχολ. Έλευσίνος, το Δημ. Σχολ. Τριποτάμου
Μεγαλοπόλεως.

3ον Δημ. Σχολ. Έλευσίνος, το Δημ. Σχολ. Φαλαισίας
Μεγαλοπόλεως.

1ον Δημ. Σχολ. Νέων Σφαγείων Αθηνών, το Δημ. Σχ.
Πατίγγου Ζαγορίου.

2ον Δημ. Σχολ. Νέων Σφαγείων Αθηνών, το Δημ. Σχ.
Άρίστης Ζαγορίου.

1ον Δημ. Σχολ. Νέων Κυδωνιών Αιγάλεω Αθηνών, το
Δημ. Σχολ. Καλοβάτας Παρνασσίδος.

2ον Δημ. Σχολ. Νέων Κυδωνιών Αιγάλεω Αθηνών, το
Δημ. Σχολ. Σαγιάδας Θεσπρωτίας.

Δημ. Σχολ. Νέας Φωκιάς Άττικής, το Δημ. Σχολ.
Άμπελοχωρίου Πρεβέζης.

Δημ. Σχολ. Παραγών Μοσχάτου Αθηνών, το Δημοτ.
Σχολ. Νοστήμου Εύρυτανίας.

1ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Αθηνών, το Δημ. Σχολ.
Ρουφιάς Πωγωνίου.

2ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Αθηνών, το Δημ. Σχολ.
Λίμνης Πωγωνίου.

3ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Αθηνών, το Δημ. Σχολ.
Άνω Ραθενίων Πωγωνίου.

4ον Δημ. Σχολ. Περιστερίου Αθηνών, το Δημ. Σχολ.
Στεμνίτσας Γορτυνίας.

ΝΕΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΑΠΟ 20.1.50 — 25.2.50

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

9ον Γυμν. Άρρ., το Δημ. Σχολ. Κλωνι-Φθιώτιδος.

2ον Γυμν. Θηλέων, το Δημοτ. Σχολ. Βαβουρίου
Θεσπρωτίας και Κερασόθου Ίωαννίνων.

11ον Γυμν. Περιστερίου, το Δημοτ. Σχολ. Μεσο-
βουνίου, Άνω Ραθενίων Ίωαννίνων και Έλευθεροχω-
ρίου Θεσπρωτίας.

Γυμν. Αιγαλέω, το Γυμν. Άγνάντων Άρτης.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Α' ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

10ον Δημ. Σχολ. Νέου Ψυχικού και Άσούλου Άγ.
Άνδρέου, το Δημ. Σχολ. Έπισκοπής Εύρυτανίας.

4ον και 7ον Δημ. Σχολ. και Ζωγράφου, το Δημοτ. Σχολ. Μεγάλου Χωριού Εύρυτανίας.
11ον και 12ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Καρύτης Εύρυτανίας.
1ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου, το Δημ. Σχολ. Γουρνιαδών Εύρυτανίας.
Δημ. Σχολ. Φραγκοκκλησιάς, το Δημ. Σχολ. Βιναίας Εύρυτανίας.
1ον και 2ον Δημ. Σχολ. Καισαριανής, το Δημ. Σχολ. Δολοπών Εύρυτανίας.
5ον και 13ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Καρούτων Δωρίδος.
2ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Φροξυλίας Ναυπακτίας.
3ον Δημ. Σχολ. Ύμηττου, το Δημ. Σχολ. Έλατου Ναυπακτίας.
1ον Δημ. Σχολ. Ύμηττου, το Δημ. Σχολ. Ποταμού-λας Μεσολογγίου.
3ον και 5ον Δημ. Σχολ. Καισαριανής, το Δημ. Σχολ. Λιδωρικίου.
1ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Αμπελιών Τριχωνίδος.
Δημ. Σχολ. Αγ. Παρασκευής, το Δημ. Σχολ. Καψαλών Αρτης.
Δημ. Σχολ. Κάτω Χαλανδρίου, το Δημ. Σχολ. Αηδονιάς Πρεβέζης.
3ον και 6ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Αηδόνος Τρικκάλων.
Δημ. Σχολ. Νέας Έλβετίας, το Δημ. Σχολ. Νεράιδας Καρδίτσας.
3ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος, το Δημ. Σχολ. Μαραθούσης Χαλκιδικής.
8ον και 9ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Γραμματικού Πέλλης.
1ον και 2ον Ν. Έρυθραίας, το Δημ. Σχολ. Μεσσίας Σερρών.
4ον Δημ. Σχολ. και Νηπιαγωγείον Καισαριανής, το Δημ. Σχολ. Αγ. Βασιλείου Τριχωνίδος.
15ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Γράμμου Καστοριάς.
2ον Δημ. Σχολ. Παιανίας, το Δημ. Σχολ. Αρίστης Ίωαννίνων.
Δημ. Σχολ. Καπανδριτίου και Βαρνάβα, το Δημ. Σχολ. Αετού Θεσπρωτίας.
1ον Δημ. Σχολ. Βύρωνος, το Δημ. Σχολ. Συκιάς Υπάτης.

Δ' ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦ. ΑΘΗΝΩΝ

15ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχ. Γερακινής Χαλκιδικής.
3ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας, το Δημ. Σχολ. Αγ. Πέτρου Δράμας.

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

1ον Γυμν. Αρρένων, το Δημ. Σχολ. Καφάλων Αρτης.
2ον Γυμν. Θηλέων, το Δημ. Σχολ. Σκούπας Πρεβέζης.
Γυμνάσιον Δερβενίου, το Δημ. Σχολ. Φροσύνης Θεσπρωτίας.
6ον Μικτόν και Β'. Αρρένων, το Δημ. Σχολ. Αγ. Εύθυμιας Φωκίδος.
Γυμνάσιον Νεμέας, το Δημ. Σχολ. Αγ. Βαρβολομαίου Φλωρίνης.
Γυμνάσιον Ξυλοκάστρου, το Δημ. Σχολ. Άτραπού Φλωρίνης.
5ον Γυμν. Άρρ., το Δημ. Σχολ. Απολλωνίας Θεσσαλονίκης.
Γυμν. Άδρας, το Δημ. Σχολ. Λεικώνας Φλωρίνης.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΜΕ

ΓΕΝΕΥΗ 17-150

ΕΝΩΣΙΣ ΕΡΥΘΡΩΝ ΣΤΑΥΡΩΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Σας ευχαριστούμε θερμότητα δια τα θαυμάσια είδη που έστειλατε για την διαρκή έκθεσή μας.

Με ιδιαίτερον ευχαρίστησι ξεφυλλίσαμε το λεύκωμα (Σημ. πρόκειται περί του λευκώματος του Τσιτισίου Γυμνασίου Αθηνών) και χαίρομεθα διότι η γωνιά του Ε.Ε.Σ.Ν. στη διάρκεια έκθεσής μας με τα είδη πλαστικής τέχνης (Σημ. Πρόκειται για τα είδη που

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α' ΠΕΡΙΦ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

3ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Άνω Αετόπερας Ίωαννίνων.
15ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Πηγαδίων Ίωαννίνων.
Δημ. Σχολ. Χαλασμένης Αίγινης, το Δημ. Σχολ. Σουλίου Χρηστοθασιάη.
2ον Δημ. Σχολ. Αίγινης, το Δημ. Σχολ. Αμπελακίων Λαρίσης και Βρυσών Φαρσάλων.
2ον Δημ. Σχολ. Κορυθαλλού, το Δημ. Σχολ. Μεγάλης Δοξαπάρας Όρεστιάδος.
12ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Αιγείρου Δράμας.
Δημ. Σχολ. Παλούκιων, το Δημ. Σχολ. Βουλγαρέλιου Αρτης.
23ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Αθόρου Φωκίδος.

Β' ΠΕΡΙΦ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

23ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Τριάδος Σερρών.
20ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Γρανίτης Δράμας.
3ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Τριποτάμου Κιλκίς.
19ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Δωματίων Καβάλας.
14ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Γαλυψού Καβάλας.
2ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Κρουονερίου Ίωαννίνων.
3ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Τριποτάμου Κιλκίς.
15ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Έπταλόφου Κιλκίς.
6ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Πασχαλιάς Ξάνθης.
7ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Ίασου Ροδόπης.
4ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Σοφικού Έβρου.
Δημ. Σχολ. Ν. Φαλήρου, το Δημ. Σχολ. Καστανιάς Κοζάνης.
5ον Δημ. Σχολ., το Δημ. Σχολ. Έλάτης Κοζάνης.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σχολή Σαλθάνου, το Δημ. Σχολ. Βερενίκης Σουλίου.
Έκπαιδ. Καρασταμάτη Ν. Σφαγείων, το Δημ. Σχολ. Δασέλου Αρτης.
Ίδιωτ. Παδογεωργή, το Δημ. Σχολ. Μαυροθαλάσσης Σερρών.
Ίδιωτ. Μιχαλοπούλου, το Δημ. Σχ. Γραμμένης Δράμας.
Ίδιωτ. Καρούση, το Δημ. Σχολ. Ασημίου Έβρου.
Ίδιωτ. Παπαϊωάννου, το Δημ. Σχολ. Δαμασκηνιάς Κοζάνης.
Ίδιωτ. Μπάρδη, το Δημ. Σχολ. Λίνης Θεσσαλονίκης.
Ίδιωτ. Θειακάκη, το Δημ. Σχολ. Όξυας Φλωρίνης.
Ίδιωτ. Σχολ. Κουρή, το Δημ. Σχολ. Ζευγαράκιου-Μεσολογγίου.
Ίδιωτ. Σχολή Χατζήμπεη, το Δημ. Σχολ. Μανωλιάσσης-Σουλίου.

ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Γυμν. Έραπέτρας Κρήτης, το Δημ. Σχολ. Ποσταραζίου Καστοριάς.
Ίδιωτ. Σχολή κ. Λανίτου Λεμεσού-Κύπρου, τα Δημ. Σχολ. Βήσανης Παγωνίου, Αμφιτρίτης Έβρου και Δυχειμάρρου-Κοζάνης.
Δημ. Σχολ. Αποικιών Άνδρου, το Δημ. Σχολ. Τρικόρφου Δωρίδος.
Δημ. Σχολ. Απροβάτου Άνδρου, το Δημ. Σχολ. Ακριτιά Κιλκίς.
Δημ. Σχολ. Παναγιάς Πεδιάδος, το Δημ. Σχολ. Καρπενησιού.

Έστειλε το Α' Δημ. Σχολ. Σκύρου) και την Έλληνική Σημαία θα προξενή μεγάλη χαρά εις τους επισκέπτας μας.

Κ. JEBB

Δ)τρια Ε.Σ.Ν.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΣ Ε.Σ.Ν. 1-2-1950

Παρακαλούμε διαβιβάζετε εις το Γυμνάσιον Άρσακείου Αθηνών τα συγχαρητήριά μας δια το πραγματικά ωραίο λεύκωμά των.

Η θαυμασία έκλογη του λογοτεχνικού ύλικού και

των φωτογραφιών καθώς και τα έργα χειροτεχνίας των έθαυμάσθησαν μεγάλως.

Προτιθέμεθα να το εκθέσωμε εις την διαρκή έκθεσή μας ώστε να το δούν όλοι οι Έρυθροσταυρίται επισκέπται και τα Στελέχη του Έρυθρού Σταυρού Νεότητος.

Α. BROWN

Γεν. Γραμματέυς

ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΥ Ε.Σ.Ν. ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Εις το Περιοδικόν μηνός Ίουλίου-Αυγούστου 1949 του Αυστραλιανού Ε.Σ.Ν. σχετικώς με τα λευκώματα σχολικής αλληλογραφίας που εξέτεθησαν εις την έτησίαν έκθεσιν του Αυστραλιανού Ε.Σ.Ν. αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

«Τα λευκώματα που μάς έστειλαν οι διάφορες χώρες δια την έτησίαν έκθεσίν μας ήταν θαυμάσια δείγματα λευκωμάτων Σχολ. αλληλογραφίας.

Υπεράνω όλων ήταν το λεύκωμα που έτοιμασαν τα παιδιά της Σχολής Καλπάκα Αθηνών.

Εάν μάλιστα σκεφθώμε ότι μόλις 4 χρόνια πέρασαν από την ξενική κάτοχή που κατέστρεψε σχεδόν τα πάντα στην Ελλάδα, έχουμε ένα ακόμη λόγο για να θαυμάζωμε το υπέροχο αυτό έργο των Ελλήνων Έρυθροσταυριτών».

Σημ.—Το λεύκωμα αυτό έστάλη εις Αυστραλίαν από την Ένωσιν Έρ. Στ. της Γενεύης, εις την όποιαν είχε σταλή δια την διαρκή έκθεσιν της.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Αθηνών έστειλαν 1000 τετράδια, 500 κονδυλοφόρους, 130 μελανοδοχεία, 50 πλάκες, 500 γυμναστικές, 500 πέννες, 500 μολύβια, 155 βιβλία διδακτικά Γυμνασίου και 299 Δημοτ.

Έρυθροσταυρίται του Δημ. Σχολείου Άδάμαντος Μήλου Ισοπεδώνουν την πλατεία του χωριού.

Juniors of the Elem. School - Adamas - Milos leveling the village square.

Σχολείου εις τα συμμοριόπληκτα παιδιά της Ηπείρου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 16ου Δημοτ. Σχολείου Β' Περιφ. Αθηνών έκαναν έρανόν υπέρ των επαναπατρισμένων. Τα Χριστούγεννα διένειμαν διάφορα δώρα στα πτωχα παιδιά του σχολείου των και τα παιδιά των στρατευθέντων. Επισκέφθησαν την Παιδόπολιν Γαλατσίου και έμοιρασαν δώρα και γλυκίσματα εις τα παιδιά. Επίσης επισκέφθησαν το 423 Στρατ. Νοσοκομείο, εις τους τραυματίας του όποίου έμοιρασαν διάφορα δώρα και φρούτα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 10ου Δημοτ. Σχολείου Β' Περιφέρειας Αθηνών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην. Έτοιμασαν δέματα για τους συμμοριόπληκτους μαθητάς του Δημ. Σχολείου Κάτω Πεδινών Ζαγορίου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μάστρου Μεσολογγίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριού των και την ιδιότη των. Έλαβον μέρος εις τον διαγωνισμόν έκπονησεως σχεδίου Σημαίας Παγκοσμίου Ειρήνης.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Δομενίκου Έλασσόνας έκαναν έρανόν υπέρ των τραυματιών. Έβοήθησαν πτωχόν οικογένειαν του χωριού των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 1ου Δημοτ. Σχολείου Βελλάς Ίωαννίνων έφύτευσαν περί τα 2.000 δένδρα εις τον περίβολόν του Σανατηρίου Ίωαννίνων.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 5ου Δημοτ. Σχολείου Καβάλας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Ισοπέδωσαν τον προαυτιόν του σχολείου Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Λακκιάς Αμυνταίου φροντί-

ζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του ΣΤ' Δημοτ. Σχολείου Δράμας με χρημάτα από τα κάλυπτα αγοράσαν μικρά δώρα δια τους τραυματίας του Στρατ. Νοσοκομείου Δράμας και τους τραυματισμένους του Γροκομείου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Λαϊνών Θεσσαλονίκης έφύτευσαν 1200 δένδρα. Βοηθούν τους έχοντας ανάγκην. Έστειλαν στα παιδιά της Ναύσης 1100 τετράδια και 75.000 δραχ.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 5ου Δημοτ. Σχολείου Καβάλας Α' Περιφ. έφύτευσαν διάφορα δένδρα και άνη στο προαύτιόν του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Σερρών φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολείου Παλαμίου Αμυνταίου Γιαννιτσών καλλιεργούν σχολ. κήπον, τον όποιον περιέφραξαν. Βοηθούν τους πτωχούς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μεταλλικού Κιλκίς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδιότη των και του χωριού. Έχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην. Επισκέπτονται τους αρρώστους μαθητάς.

Έρυθροσταυρίται του 4ου Δημ. Σχολείου Πεντέλης, Α' Περιφ. Αθηνών με δέματα δια τα ανταρτόπληκτα.

Juniors of 4th Elem. School - Penteli, Athens with parcels for the refugee children.

καί την ιδιότη των. Βοηθούν τους πτωχούς. Καθαρίζουν τις βρύσες του χωριού των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 20ου Δημοτ. Σχολείου Β' Περιφέρειας Θεσσαλονίκης έλαβον μέρος εις αναταστάσεις γυμνών λόφων της πόλεως των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Χρυσουγής Λαγκαδάς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Έκαναν έρανόν μεταξύ τους και έμοιρασαν διάφορα σχολικά είδη για τα ανταρτόπληκτα παιδιά.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νικοτσάρας Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλη. Έβοήθησαν εις την ανέγερσιν Ηρώου. Έφύτευσαν 300 πεύκα και κυπαρίσσια.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Γ' Δημοτ. Σχολείου Προσωπιάνης Δράμας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Έβοήθησαν εις την ανέγερ-

σιν έστίας για την παρασκευή του συσσιτίου. Έφύτευσαν εις την αυλήν του σχολείου 500 δεινδρύλλια πεύκων.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημοτ. Σχολείου Αμυνταίου φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλην. Στέλλουν φρούτα εις τους αρρώστους συμμοριόπληκτους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βαφειοχωρίου Κιλκίς έχουν σχολικό φαρμακείο.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μπάνης Πιερίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Καλλιεργούν ανθοκήπον και περιποιούνται τα πεύκα που έφύτευσαν.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Σιταριάς Παϊονίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Έχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Παλαμίου Αμυνταίου Γιαννιτσών καλλιεργούν σχολ. κήπον, τον όποιον περιέφραξαν. Βοηθούν τους πτωχούς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Μεταλλικού Κιλκίς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδιότη των και του χωριού. Έχουν σχολικό φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοηθείας εις τους έχοντας ανάγκην. Επισκέπτονται τους αρρώστους μαθητάς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 2ου Δημοτ. Σχολείου Διδυμοτείχης φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον. Διέβρασαν 420.000 δραχ. δια την αγοράν διαφόρων ειδών προς διακομήν εις τους τραυματίας των Νοσοκομείων της πόλεως των. Έστειλαν 200 δέματα και 600.000 δραχ. εις τους συμμοριόπληκτους.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βρυσσούλας Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδιότη των. Έκαθάρισαν τον κεντρικόν δρόμον του χωριού των. Κατεσκεύασαν τράκι δια την παρασκευήν του συσσιτίου. Επιδιόρθωσαν τη στέγη του σχολείου των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Ασπροκάμπου Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωριού των και την ιδιότη των. Καλλιεργούν σχολ. κήπον και άνη. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Έφύτευσαν περί τα 2000 δένδρα.

Έρυθροσταυρίται του Β' Δημ. Σχολείου Παλαμά Κορινθίας άσכולονται εις την δεινδοφύτευσιν.

Juniors of the 2nd Elem. School - Palamaia - Karditsa planting trees.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Νέας Λιθεράς Λακεδαιμόνιος εφύψαν περί τα 900 πεύκα και κυπαρίσσια. Βοηθούν εις την ανέγερσιν της εκκλησίας των.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κοτυλίου Πυλίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωρίου και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς. Αγόρασαν κουρευτική μηχανή.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Πύργου Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωρίου και την ιδίαν των. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς με γραφική ύλη. Οργανώνουν εκδρομές.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου

Ευλοκερίζης Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς και εις την διανομήν του πρωϊνού ροφήματος.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αγ. Θεοδώρων Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Έκαμαν έρανον μεταξύ των και έμάζωσαν 50.000 δρχ., με τις οποίες αγόρασαν βιβλία και γραφική ύλη για δύο πτωχούς συμμαθητάς των. Άνοιξαν 1500 λάκκους για να φυτέψουν πεύκα.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Βελλίνης Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, την ιδίαν των και του χωρίου των. Καλλιεργούν

σχολ. κήπο. Έχουν σχολ. φαρμακείο και παρέχουν πρώτας βοήθειας εις τους έχοντας ανάγκη. Οργανώνουν εκδρομάς. Κάνουν διαλέξεις. Βοηθούν τους πτωχούς συμμαθητάς των. Επίσκεπτονται τους αρρώστους.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Έξαμιλίων Κορινθίας φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, του χωρίου και την ιδίαν των. Καλλιεργούν σχολ. κήπο. Άπεξήραναν λιμνάζοντα ύδατα. Βοηθούν τους πτωχούς μαθητάς.

ΟΙ Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Β' Δημοτ. Σχολείου Αργούς φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των και την ιδίαν των. Ίσπεδωσαν την αλήν του σχολείου. Καλλιεργούν άνθη. Βοηθούν τους αδυνάτους εις τα μαθήματα μαθητάς. Μοιράζουν το πρωϊνό ρόφημα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ Ε.Σ.Ν.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Κατά το παρελθόν έτος εις 11 Κέντρα εκπαιδύσεως στελεχών εφείτησαν επί 10 ήμέρας πλέον των 1000 στελεχών τα όποια έμελέτησαν την ιστορίαν των Έρυθρών Σταυρών και το πρόγραμμα του Ε.Σ.Ν. για να γίνουν οι φορείς των ιδεωδών του Ε.Σ.Ν. εις την κοινότητά των.

Εις την μεγάλην πυρκαϊάν που έξερράγη εις τήν δάσην της Ν. Αγγλίας οι Έρυθροσταυρίται έχρησίμευσαν ως άγγελιαφόροι και βοηθοί στη διανομή συσσιτίου και στην άνεμοθύελλα τής Φλωρίδας ως τηλεφωνηταί.

★

Μ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

Χάρης εις το Ταμείον αλληλοβοηθείας του Βρετανικού Έρυθρου Σταυρού Νεότητος, Έρυθροσταυρίτης προσβλήθεις από φυματίωσι έστάλη στην Έλβετία για έξι μήνας. Μουσικά όργανα και υλικά για εργόχειρα έστάλησαν

Άγγλοι Έρυθροσταυρίται μαζεύουν μούρα για να κάνουν σιρόπι πλούσιο σε βιταμίνη C.
Juniors gather hips to make syrup rich in vitamin C.

ΚΑΝΑΔΑΣ

ΟΙ ομάδες των σχολείων Μέσης εκπαιδύσεως του Τορόντο, αγόρασαν

εις ένα άστυλον λεπρών τής Τζαμάικας.

ΟΙ ομάδες Ε.Σ.Ν. επίσης συλλέγουν ένδύματα και παιχνίδια για τα παιδιά των καταστραφεισών περιοχών.

αυτόκινητο το όποιον προσέφερον στην εργασιοθεραπεία για την μεταφοράν των αρρώστων παιδιών από το Νοσοκομείο στο κέντρο εργασιοθεραπείας.

★

Ν. ΑΦΡΙΚΗ

ΟΙ Ε.Σ.Ν. επισκέπτονται Νοσοκομεία παιδών, δίδουν διαλέξεις επί υγιεινών θεμάτων, καλλιεργούν σχολικούς κήπους και συλλέγουν χρήματα και ίματισμό για τα παιδιά των καταστρεμμένων χωρών.

★

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

ΟΙ Έρυθροσταυρίται του «Λίλλε - χάμερ» έδωρσαν εις την κλινικήν του Έρυθρου Σταυρού τής πόλεως των μηχανήμα ραδιοφώνου, με ιδιαίτερο τηλεακουστικόν για κάθε κρεβάτι και σημαντικά χρηματικά ποσά σε διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα. Έρραψαν ένδύματα για τα άπορα παιδιά.

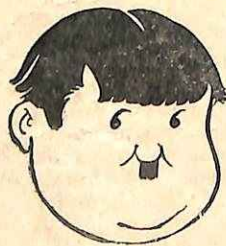
ΧΟΝΤΡΟΣ ΚΑΙ ΛΙΓΝΟΣ

Ό Χοντρός με το Λιγνό πάνε απ' το χωριό στην πόλι. Στην άνηφοριά ό Χοντρός βρίσκει κάποιο πορτοφόλι.

— Τυχεροί είμαστε, Χοντρέ! Σου το λέω και καμαρώνω.
— Με συμπάθειο. Τυχερός είμ' εγώ, Λιγνέ μου, μόνο.

Ό Λιγνός δέν άπαντά.
Μά όλο ή πίκρα του πληθαίνει. Ξάφνου κλέφτες. Κι ό Χοντρός: — Είμαστε, Λιγνέ, χαμένοι!

— Ό χαμένος είσαι σύ, φίλε μου Χοντρέ, μονάχα. Μήτε την τρομάρα αυτή, μήτε τα φλουριά σου νάχα.

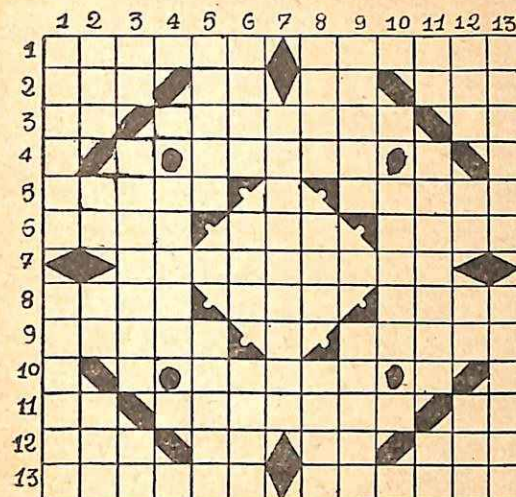
Τού ξεσχίζουν το γιακά, του τόν κάνουν φύλλο φύλλο. Και δέν φτάνουν μόνο αυτά, μά τόν σπάζουν και στο ξύλο.

Ποιός τόν πιάνει το Λιγνό! Χάνεται στο δάσος κάτω. Μένει μόνος ό Χοντρός και του παίρνουν τα λεφτά του!

Όποιος μόνος του γλεντά τα καλά, που έχει άποκτήσει, φίλο, σύντροφο ποτέ δέ θα βρή, σαν δυστυχής.

VESPER

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

9) Μέσον μεταφοράς ύγρων (πηλ.). — Το αντίθετον του «άτακτα».

10) Υποκοριστικόν ανδρικού ονόματος.

11) Γαλλικόν μέτρον έπιφανείας. — Έκ των δικαστών του Χρίστου. — Βυζαντινή νότα.

12) Μάρκα αυτοκινήτων. — Έπιφώνημα. — 340. — Ό κυριώτερος παραπόταμος του Δουνάβεως. — Έφημερίς Τουρκική.

13) Ήρεμία, πραότης. — Συμπλήρωμα του φαγητού μας.

ΣΠΥΡΟΣ Β. ΖΟΥΡΝΑΤΖΗΣ
Μαθητής του Γυμνασίου
Χαλανδρίου

★

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1) Προφήτης. — Πόλις τής Σικελίας.

2) Έπίκειον τής Σόφιας επί του Δουνάβεως. — Δύο φωνήεντα. — Παραινετικόν. — Φύλαρχος τής Αιθιοπίας.

3) Τα λουλουδάκια μας. — Τα άναφερόμενα εις μίαν χώραν τής Ασίας. — Προσωπική άντωνυμία.

4) Άπαραίτητο σ' ένα σιδηρογυείο.

5) Έναυσμα (γεν.). — Κατασκευαστής βιολιών.

6) Έπίρρημα τής αρχαίας. — Περίπατος των νηπιών. — Πολύτιμον ύγρόν.

7) Το ψωμί του φαντάρου.

8) Το τρίτον διηύθυνε ό Χίτλερ. — Εις αυτήν την μυθική χώρα έβασίλευε ό Αϊήτης. — Έρπετόν.

9) Γένος φοιτών τής οικογενείας των λειλιθών. — Λίμνη τής Αθηνών.

10) Μάρκα μπριγιαντίνης.

11) Άνώνυμος Έταιρεία. — Ίδιωτικόν νοσοκομείον. — Άρθρον.

12) ... λαμά σβαχθανί. — Ό Γάλλος ... άνθρωπος. — Άντίστροφον άρθρον. — Όρος στο σκάκι.

13) Το είδος αυτό του άρτου το τρώμε μία φορά το χρόνο. — Το πνεύμα του κακού (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ

1) Κουτά, χαζά. — Περίφημος ζωγράφος τής Αναγεννήσεως.

2) Άθλασθ. — 203. — Το μικρό όνομα περιφήμου γκάγκοτερ. — Πρόσκλησις.

3) Πόλις τής Γαλλίας επί του ποταμού Σόμ. — Ήγούμενος τής Αγίας Λαύρας κατά την Έπανάστασιν. — 13.

4) Υπομονή, μακροθυμία.

5) Έλαφρό άεράκι (γεν.). — Φασματικόν. — Ένα εργαλείον του μαραγγοϋ.

6) Κράτος τής Ασίας. — Συμπερασματικόν. — Ένα εργαλείον του μαραγγοϋ.

7) Μέγας Γάλλος έγκυκλοπαιδιστής και φιλόσοφος (αίτ.).

8) Ό πρώτος δολοφόνος. — Χρονικόν επίρρημα τής δημοτικής. — Άριθμητικόν εις την γενικήν.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σ.ς
- 2) Σ.ς
- 3) Σ.ς
- 4) Σ.ς
- 5) Σ.ς
- 6) Σ.ς
- 7) Σ.ς
- 8) Σ.ς

- 1) Σήμα κινδύνου.
 - 2) ... και άδελφής.
 - 3) Σιτάρι.
 - 4) Έχει πατρίδα του την Σερβία.
 - 5) Άλλη όνομασία του διαβόλου.
 - 6) Ένας από τους μεγαλύτερους φιλόσοφους τής αρχαιότητας.
 - 7) Κόλπος του Αιγαίου.
 - 8) Έχει φυσικόν ελάττωμα.
- ΑΓΛΑΪΑ ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΣΤ' τάξης
Μαθήτρια Π.Σ.Π.Α.

★

ΣΚΑΛΑ

- 1) Ο.Σ
- 2) Ο.Σ
- 3) Ο.Σ
- 4) Ο.Σ
- 5) Ο.Σ
- 6) Ο.Σ
- 7) Ο.Σ
- 8) Ο.Σ

- 1) Όργανον αίσθήσεως.
 - 2) Υπομονητικόν ζώον.
 - 3) Είναι περίζητη από τα καραβάνια των έρημων.
 - 4) Άρχαίος ποιητής.
 - 5) Έλληνικόν όρος.
 - 6) Είναι έακουστός για την πανουργία του.
- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
ΣΤ' Τάξης Γυμν. Ευλοκάστρου

★

ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Πίπη, Τάσσο, έλάτε να σας δώσω που είναι ωραία.
— Τι;
— Μά που έχετε το μυαλό σας; Σας το είπα.

— Δέν μπορείς να φαντασθής Κική πόσο μ' άρέσει να κάθωμαι εδώ.
— Ποδ;
— Στο είπα.

★

ΣΚΑΛΑ

- 1) Χρησιμοποιείται εις την έκκλησίαν.
- 2) Άρχαία θεά (γενική).
- 3) Αιθιοπικός τίτλος.
- 4) Αναφορική άντωνυμία.
- 5) Σύμφωνον.

ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΝΗ
Μαθ. Δ' Γυμν. Θηλέων Άθηνων

25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

Στίχοι
ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.

Μουσική
ΞΕΝ. Γ. ΑΣΤΕΡΙΔΗ.

Σὰν Ἑμβατήριον.

f 1. Τῆς δό - ξας λάμ - πει γα - λα. νό - τὸ φῶς στή χῶ - ρα, γε - λοῦν οἱ
2. Κι' ὅ - λα τὰ χε - ριάς ὁ ὕ - γω. δοῦν ἀντρεῖ - ω - μέ - να, πῶ - χουν τὰ

κάμ - ποι, τρα - γου. δοῦ. νε τὰ νε - ρά. Γι - γάν - των ἴ - σκι οἰή - ρω - ῖ - κοί, ξυ - πνήστε
οἱ - δε - ρα συν - τρί - γει τὰ βα - ριά, νὰ στή - σουν τρό - παι - α λαμ - πρὰ στὸ εἶκο - σι.

REFRAIN.
τῶ - ρα στοῦ λυ - τρω - μου τὴ χρο - νο. γύ - ρι - στη χα - ρά. Τὸ σάλ - πι - σμά μας πὶὸ τρα
ε - να, νὰ ὁρο - νισ - στῇ ἡ Ἑλ - λη - νο. πού - λα ἡ λευ - τε - ριά.

νό - ν' ἀν - τι - λα. λή - ση κι' ἀπ' τὸ γλυ - κό τῆς Ἁ - γίας λαύ - ρας ὁρ - δρι - νό.

Πλα - τεῖά ν' αἰ - ῇ γῆ μας, καὶ τὸ χῶ - μα ὅ - π' δ' ἀν - δί - σῃ, μιά λευ - τε - ριά μο - σκο - βο.

ΤΕΛΟΣ 3
1. 2.
λαῶς τὸν οὐ - ρα - νό. *f* Μιά λευτε - ριά μο - σκο - βο. λαῶς τὸν οὐ - ρα - νό. νό.